

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

**IZHODIŠČA ZA POGLOBLJENE SPREMEMBE POSTOPKOV
(SO)FINANCIRANJA, OCENJEVANJA, SPREMLJANJA IN
IZVAJANJA RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI**

Poročilo Usmerjevalne skupine ARRS

APRIL, 2015

Članice in člani Usmerjevalne skupine za pripravo Izhodišč za poglobljene spremembe postopkov (so)financiranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti (Usmerjevalna skupina ARRS):

1. *prof. dr. József Györkös - ARRS, predsednik Usmerjevalne skupine ARRS,*
2. *prof. dr. Rado Bohinc – Upravni odbor ARRS,*
3. *prof. ddr. Denis Đonlagić – Znanstveni svet ARRS,*
4. *dr. Lidija Tičar Padar - ARRS,*
5. *dr. Marko Perdih - ARRS,*
6. *akad. prof. dr. Slavko Splichal, SAZU,*
7. *prof. dr. Tamara Lah Turnšek – Svet za znanost in tehnologijo,*
8. *prof. dr. Peter Maček/mag. Urban Krajcar – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,*
9. *prof. dr. Martin Čopič – Rektorska konferenca,*
10. *prof. dr. Vojteh Leskošek – KOsRIS,*
11. *prof. dr. Stanko Strmčnik – Inženirska akademija Slovenije,*
12. *Franci Klužer – Ministrstvo za finance,*
13. *Alenka Avberšek – Gospodarska zbornica Slovenije.*

Sekretar Usmerjevalne skupine ARRS: dr. Stojan Pečlin

Urejanje in integracija besedil:

dr. Lidija Tičar Padar in Simon Ošo

Ljubljana, april 2015

Seznam uporabljenih kratic in okrajšav:

- GZS – Gospodarska zbornica Slovenije
- IAS – Inženirska akademija Slovenije
- OST – Občasno strokovno telo
- SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti
- UO – Upravni odbor
- ZSA – Znanstveni svet agencije
- ZSV – Znanstveno-raziskovani sveti ved

Kazalo vsebine:

1	Uvodna beseda	4
2	Sklepi organov ARRS po obravnavi predloga poročila	6
3	Predvideni ukrepi	7
4	Ustanovitev in mandat Usmerjevalne skupine ARRS.....	10
5	Način delovanja Usmerjevalne skupine ARRS.....	11
6	Pregled prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti	12
6.1	Pregled mnenj, pobud in predlogov v zvezi s postopki ARRS pred ustanovitvijo Usmerjevalne skupine ARRS.....	12
6.2	Prejeti predlogi sprememb postopkov ARRS v času delovanja Usmerjevalne skupine ARRS ¹⁴	
7	Prednostna področja	16
7.1	Evalvacijski postopki za izbor in sofinanciranje raziskovalnih projektov	16
7.1.1.	Usklajeno poročilo recenzentov	17
7.1.2.	Enofazni postopek javnega razpisa za sofinanciranje raziskovalnih projektov	18
7.1.3.	Ločitev evalvacijskega postopka za temeljne in aplikativne projekte	20
7.1.4.	Možnost podajanja predlogov recenzentov s strani prijaviteljev	21
7.1.5.	Seznanitev ZSA s seznamom izbranih recenzentov v postopku javnega razpisa in javnost seznama recenzentov	22
7.2	Evalvacijski postopki za izbor in sofinanciranje raziskovalnih programov – prehod na institucionalno evalvacijo	23
7.3	Vstopni pogoji v okviru javnih razpisov in vloga bibliometrike.....	23
7.3.1.	Uveljavitev pravila 10/10 pri vrednotenju znanstvene odličnosti.....	23
7.3.2.	Predlog odprave seštevanja kazalnikov A1, A2 in A3.....	24
7.3.3.	Predlog konceptualne spremembe določanja kvantitativne ocene A3	25
8	Predvidena uveljavitev sprememb postopkov sofinanciranja, ocenjevanja in spremljanja raziskovalne dejavnosti	26
9	Zaključek.....	27
	Priloga 1: Seznam prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti.....	28
	Priloga 2: Pregled prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti članov Usmerjevalne skupine ARRS ter ostalih deležnikov - raziskovalni projekti in vstopni pogoji.....	28
	Priloga 3: Evalvacijski postopki za raziskovalne projekte – predlog temeljnih sprememb normativne ureditve.....	28
	Priloga 4: Delovno gradivo: Postopno uvajanje institucionalnih evalvacij	28

1 Uvodna beseda

Sprememba je verjetno ena izmed največkrat izrečenih besed. Sprememba je dobra in učinkovita, kadar ni podrejena le individualnim pogledom, temveč služi izboljšavam delovanja sistema. Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije je kompleksen sistem, ki mu je prilagojena množica raziskovalk in raziskovalcev ter raziskovalnih organizacij, v katerih delujejo. Prav v tem tiči velika odgovornost, s katero se je treba lotevati postopnega izboljševanja sistema, kot je ARRS in zato je pomembno, da so zasnova sprememb, njihova primernost ter izvedljivost prevetreni v čim širši javni razpravi. Tako so pri pripravi izsledkov tega poročila imele izvedene javne razprave in preučitev doslej prejetih pobud, predlogov in kritik zelo pomembno vlogo. Pomembna je tudi široka sestava usmerjevalne skupine za pripravo sprememb in nenazadnje aktivno delo vseh organov agencije, vključno z znanstvenimi sveti ved ter Znanstvenega sveta agencije in Upravnega odbora.

Poročilo je odsev zaključka dosedanjega mandata usmerjevalne skupine in nikakor ne pomeni, da je vse narejeno. Uvodoma je nujno poudariti, da bodo morale vse predlagane spremembe tudi čez formalno potrditev organov agencije ter da bodo morale biti zapisane v aktih agencije, katerih sprejem poteka po pravno določeni poti.

Usmerjevalna skupina je svoje delo opredelila v okviru prioritarnih skupin in glede na to so strukturirana tudi poglavja tega poročila: (I.) sprememba evalvacijskih postopkov za projekte, (II.) postopen prehod k institucionalni evalvaciji ter (III.) vstopni pogoji. Prva in tretja prioritarna skupina sta opredeljeni dovolj natančno, da je možna njuna postopna izvedba skozi akte ARRS. Druga prioritarna skupina (prehod na institucionalno evalvacijo) podaja izhodišča za dolgoročnejšo razpravo, zato so iztočnice podane v prilogi, ukrepi v zvezi z njo pa še niso opredeljeni.

Pri uvajanju sprememb nas je vodila zahteva po čim boljši skladnosti z dobrimi praksami EU in predvsem z Obzorji 2020. Nekatera področja, ki so tudi nastopala v javnih razpravah, kot so npr. sofinanciranje usposabljanja mladih raziskovalcev, znanstvenih monografij in druga, zaradi omejenega mandata skupine niso sestavni del tega poročila, vendar bo agencija tudi glede sprememb na teh področjih izvedla ciljne javne razprave.

Delovna spletna stran usmerjevalne skupine (<http://www.arrs.gov.si/sl/agencija/us/>) je komplementarno gradivo k temu poročilu, saj med drugim vsebuje neposredne povezave na vse referenčne dokumente, hkrati pa pokaže potek dela usmerjevalne skupine in vmesne rezultate, ki v poročilu niso zajeti.

Poročilo je akcijski, torej izvedbeni dokument in smo ga strukturirali tako, da uvodoma podajamo tabelo ukrepov s sklicem na sedanjo ureditev, bistvo ukrepa ter časovnico njegove izvedljivosti. Delo usmerjevalne skupine je bilo kompleksno in je potekalo vzporedno ob rednem delu ARRS ter ob zmanjšani kadrovski sestavi. Zato se še posebej zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, ki so vsebinsko in organizacijsko pripomogli k nastanku tega poročila. Pot do izvedbe ukrepov bo še dolga in zahtevna.

prof. dr. József Györkös

direktor ARRS

2 Sklepi organov ARRS po obravnavi predloga poročila

Predlog poročila Usmerjevalne skupine za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov (so)financiranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti ARRS (v nadaljevanju: Usmerjevalna skupina ARRS) je bil obravnavan na 5. seji Usmerjevalne skupine ARRS, ki je bila izvedena kot skupna seja z Upravnim odborom (5. seja Upravnega odbora ARRS; v nadaljevanju UO) in Znanstvenim svetom ARRS (8. seja Znanstvenega sveta ARRS; v nadaljevanju: ZSA), dne 22. 4. 2015.

Ob obravnavi poročila sta bila ob soglasju vseh prisotnih sprejeta naslednja sklepa:

- 1. Predloženo gradivo (I. Evalvacijski postopki za projekte in III. Vstopni pogoji) se sprejme, ob upoštevanju pripomb in predlogov iz razprave, kot primerna podlaga za nadaljnjo razpravo. Iz gradiva se umakne II. Evalvacijski postopki za programe – prehod na institucionalno evalvacijo.**
- 2. Ustanovita se dve delovni skupini. Prva se bo ukvarjala s problematiko postopnega prehoda k institucionalni evalvaciji, k sodelovanju se povabi predstavnike univerz in javnih raziskovalnih zavodov. Naloga druge skupine je operacionalizacija problema vstopnih pogojev. Pri slednji se pričakuje hitre rešitve, ki bi se lahko aplicirale skupaj z ukrepi iz prve prioritete skupine. V delovno skupino se vključi tudi predstavnik Inženirske akademije Slovenije.**

Člani ZSA so se na 9. seji ZSA dne 4. 5. 2015 seznanili z vsebino zapisnika skupne seje ZSA, UO in US ARRS z dne 22. 4. 2015 in sprejeli sklep:

Sklep 9_15/4: ZSA se je seznanil z zapisnikom in se strinja s sprejetima sklepoma. Dodatno predlaga, da se k sodelovanju pri delu delovne skupine, ki se bo ukvarjala s problematiko postopnega prehoda k institucionalni evalvaciji, povabi poleg predstavnikov univerz in predstavnikov javnih raziskovalnih zavodov še predstavnike koncesionarjev, ki izvajajo javno službo na področju raziskovalne dejavnosti v obliki raziskovalnih programov.

3 Predvideni ukrepi

Za implementacijo predvidenih sprememb postopkov (so)financiranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti so predvideni naslednji ukrepi:

Ukrepi I. prioritetnega področja (Evalvacijski postopki za raziskovalne projekte)

Ukrep I.1: Usklajeno poročilo recenzentov

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik (splošno): 40., 172.b, 172.(k, l, m, n) Raziskovalni programi: 67., 68., Raziskovalni projekti: 83., 84., 86., 88., 89. Uveljavljeni raziskovalci iz tujine: 144., 145. Znanstveni sestanki: 151. Infrastrukturni programi: 69.
Ciljno stanje	Individualne recenzije vseh recenzentov recenzent-poročevalec združene v usklajeno poročilo , ki ga prejme prijavitelj in je posredovano panelu.
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

Ukrep I.2: Enofazni postopek javnega razpisa za raziskovalne projekte

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Raziskovalni projekti: 82. - 89.
Ciljno stanje	Izvedba enofaznega javnega razpisa za sofinanciranje raziskovalnih projektov.
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

Ukrep I.3: Ločen evalvacijski postopek za temeljne in aplikativne raziskovalne projekte

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Raziskovalni projekti: 89.
Ciljno stanje	Elementi ocenjevanja ter posledično prijavnih obrazci in ocenjevalni listi bodo različni za temeljne raziskovalne projekte (usklajeno s H2020/ERC-Consolidator Grant) in aplikativne raziskovalne projekte (usklajeno s H2020-Collaborative Projects).
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

Ukrep I.4: Možnost podajanja predlogov recenzentov s strani prijaviteljev

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik (splošno): 40., 172.b, 172.(k, l, m, n) Raziskovalni programi: 67., 68., Raziskovalni projekti: 83., 84., 86. Uveljavljeni raziskovalci iz tujine: 144., 145. Znanstveni sestanki: 151. Infrastrukturni programi: 69.
Ciljno stanje	Prijavitelj projekta bo imel možnost predlagati recenzente svoje prijave raziskovalnega projekta, ki jih agencija lahko določi ob upoštevanju njihove strokovne primernosti in ustreznosti glede konflikta interesov za oceno večjega števila prijav.
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

Ukrep I.5: Seznanitev ZSA z izborom recenzentov v konkretnem razpisnem postopku

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik (splošno): 40., 172.b, 172.(k, l, m, n) Raziskovalni projekti: 83., 84., 86.
Ciljno stanje	Seznanitev ZSA z ožjim seznamom recenzentov po posameznih vedah, ki bodo določeni za ocenjevanje prijav na razpisih.
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

Ukrepi II. prioritetnega področja (Evalvacijski postopki za raziskovalne programe – prehod na institucionalno evalvacijo)

Ukrepi II. prioritetnega področja so bili po razpravi in na podlagi 1. sklepa skupne seje Usmerjevalne skupine ARRS (5. seja), UO in ZSA ARRS dne 22. 4. 2015 umaknjeni iz gradiva. Na podlagi 2. sklepa iste skupne seje bo ustanovljena delovna skupina, ki bo nadaljevala delo glede sprememb evalvacije programov oziroma postopnega prehoda k institucionalni evalvaciji.

Ukrepi III. prioritetnega področja (Vstopni pogoji v okviru javnih razpisov in vloga bibliometrike)

Ukrep III.1: Pravilo 10/10 pri vrednotenju znanstvene odličnosti

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik: 35. člen.
Ciljno stanje	Upoštevanje desetih najpomembnejših objav v zadnjih desetih letih pri vrednotenju znanstvene odličnosti.
Faze izvedbe	Ob spremembi pravilnika in posledično metodologije.

Ukrep III.2: Odprava seštevanja kazalnikov A1, A2 in A3

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik: 35., 36. Metodologija: 2. poglavje
Ciljno stanje	Uporaba kazalnikov A1, A2 in A3 diskretno in ne v obliki seštevka.
Faze izvedbe	Ob spremembi pravilnika in posledično metodologije.

Ukrep III.3: Natančnejše zbiranje podatkov o sredstvih drugih uporabnikov, njihova segmentacija in upoštevanje družbeno ekonomske oziroma kulturne relevantnosti

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik: 34 (Sredstva drugih uporabnikov – ocena A3), 35 (določa obdobje). Metodologija: “četrty element (ocena A3) pa meri uspešnost raziskovalca pri pridobivanju sredstev za projekte, ki niso sredstva ARRS” ¹ .
Ciljno stanje	Kazalnik A3 preimenujemo v “Dejavnosti in interakcije”. Kazalnik sestavljajo trije finančno ovrednoteni parametri in en parameter, vrednoten na podlagi točk COBISS: $A3 = \{A_{3G}, A_{3M}, A_{3J}, A_{3D}\}$ Za vsak finančno ovrednoten parameter se zbirajo podatki o listini

¹ Pojem **vpjetost** v Pravilniku nastopa v členih 34, 68 in 89, vendar ni nikjer definiran. Pojem najdemo v Metodologiji, kjer tudi ni opredeljen, posredno izraz prvič nastopa v imenu datoteke pri zbiranju podatkov za A3, ponovno nedefinirano tudi pri kazalcih za projekte in programe. Problem: nikjer ni enoznačno zapisana analogija med vpetostjo in A3, ki je s tem v veljavnih dokumentih zelo subjektivna kategorija.

	(pogodba, naročilnica) in o partnerju.
Faze izvedbe ²	I. faza: podatki se zbirajo po parametrih (z listino in partnerjem), izračun poteka na obstoječ način. II. faza: popoln prehod na večparametrsko obravnavo A3 (predvideno paralelno obdobje v letu 2016).

4 Ustanovitev in mandat Usmerjevalne skupine ARRS

Upravni odbor ARRS je s sklepom št. 9001-15/2014-3 z dne 19. 11. 2014 pozval direktorja ARRS k imenovanju usmerjevalne skupine za pripravo Izhodišč za poglobljene spremembe postopkov (so)financiranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti (v nadaljevanju: Izhodišča), ki naj ima 13 članov, in sicer po enega predstavnika ZSA, UO ARRS, pristojnega ministrstva, KOsRIS, Rektorske konference, Sveta za znanost in tehnologijo, SAZU, GZS, Inženirske akademije, Ministrstva za finance in poleg direktorja agencije še dva predstavnika agencije. Usmerjevalno skupino ARRS skladno s sklepom Upravnega odbora vodi direktor ARRS.

Temeljne naloge Usmerjevalne skupine ARRS v zvezi s pripravo Izhodišč so bile naslednje:

- organizacija delovnih posvetov z deležniki z namenom pridobitve dodatnih predlogov ter preverjanja zastavljenih usmeritev;
- zbiranje predlogov strokovne javnosti in njihova priprava na način, ki omogoča simulacije možnih učinkov;
- priprava časovnice in postopkov za formalizacijo usmeritev (priprava Izhodišč za vzpostavitev sistema);
- redno poročanje ZSA, UO ARRS in pristojnemu ministrstvu;
- obveščanje javnosti.

Mandat usmerjevalne skupine je bil podaljšan s predvidenega koncem meseca marca do konca meseca aprila 2015.

Direktor ARRS je za podporo delovanju usmerjevalne skupine ustanovil tudi interno delovno skupino, kjer so sodelovali še vodje posameznih sektorjev ARRS s temeljno nalogo zbiranja dokumentacije, kategorizacije in analize pobud ter priprave gradiv in usmeritev za US.

² Ločiti je potrebno evidentiranje podatkov A3 in njihovo uporabo (ta še ni na novo opredeljena).

5 Način delovanja Usmerjevalne skupine ARRS

V mandatu Usmerjevalne skupine ARRS je bilo izvedenih pet sej, pri čemer so bile posamezne seje združene tudi z **javnimi posveti** z relevantnimi deležniki:

- **»Javni posvet o spremembah postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti v Republiki Sloveniji«** v okviru 2. seje Usmerjevalne skupine ARRS v skupni organizaciji s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti s sodelovanjem Znanstvenega sveta ARRS ter znanstvenoraziskovalnih svetov posameznih znanstvenih ved (26. febr. 2015);
- javni posvet **»Raziskave za gospodarstvo: dvosmerna pot«** v okviru 3. seje Usmerjevalne skupine ARRS v skupni organizaciji z Gospodarsko zbornico in Inženirsko akademijo (27. marca 2015) ter
- dne 10. aprila 2015 je **Rektorska konferenca** k posebni točki dnevnega reda povabila predstavnike **Koordinacije samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije – KOsRIS** in direktorja **ARRS**.

Na temelju prejetih pobud so bili v okviru posameznih inštitucij na njihovo pobudo izvedeni tematsko usmerjeni javni posveti s poudarjeno problematiko posameznih znanstvenih ved oziroma področij, kot sta:

- javni posvet o izhodiščih sprememb postopkov (so)financiranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti na področju družboslovja na **Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani** (11. marca 2015);
- javni posvet o ocenjevanju raziskovalne uspešnosti na področju tehniških ved na **Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani** (7. aprila 2015).

Odločitve je Usmerjevalna skupina sprejemala konsenzualno brez glasovanja. Vodili so se zapisniki sej. V okviru vzpostavljene spletne strani Usmerjevalne skupine ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/agencija/us/> so bila zbrana gradiva posameznih sej in predstavljene referenčne povezave.

Vsi člani Usmerjevalne skupine ARRS in povezani deležniki so bili povabljeni k posredovanju svojih predlogov morebitnih sprememb sistema financiranja in spremljanja raziskovalne dejavnosti. Prav tako je agencija prejela tudi stališča področnih znanstvenoraziskovalnih svetov in mnenja oziroma predloge skupin raziskovalcev in posameznikov. Vse prejete predloge je proučila interna usmerjevalna skupina tako, da bi lahko pri predlogih sprememb upoštevali čim večje število prejetih pripomb, ki so medsebojno skladne, primerljive z referenčnimi modeli in izvedljive z vidika konsistentnega delovanja sistema ocenjevanja in financiranja.

Seznam prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti se nahaja v prilogi 1.

6 Pregled prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

6.1 Pregled mnenj, pobud in predlogov v zvezi s postopki ARRS pred ustanovitvijo Usmerjevalne skupine ARRS

Ped pričetkom delovanja Usmerjevalne skupine ARRS je agencija prejela večje število mnenj, pobud in predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti različnih relevantnih deležnikov (raziskovalne organizacije, znanstvenoraziskovalni sveti ved idr.), ki jih na kratko predstavljamo v nadaljevanju.

Kvalitativno ocenjevanje raziskovalnih predlogov

Iz večine dokumentov izhaja nezadovoljstvo v zvezi s kvaliteto recenzentov in njihovim delom. Predlagano je, da bi v nabor recenzentov vključevali neodvisne tuje raziskovalce z znatno višjim H-indeksom glede na povprečni H-indeks slovenskih raziskovalcev na področju (tu bi si lahko pomagali z orodjem Reviewer Finder, ki deluje na podlagi podatkov iz bibliografske baze Scopus, na podlagi povzetkov raziskav, s ključnimi besedami, kar omogoča najti recenzente, ki imajo mednarodno relevantne objave na istih vsebinah). Da bi privabili boljše ali celo najboljše raziskovalce, bi bilo treba zagotoviti več finančnih sredstev za ta namen. Povzemamo še dva predloga; prijavitelj projekta ali programa naj bi sam predlagal do pet potencialnih recenzentov, ob priloženi izjavi, da ni v konfliktu interesov s predlaganimi recenzenti, in predlog, naj bi bilo določanje recenzentov v pristojnosti svetov ved. ARRS bi morala zagotoviti večjo uravnoteženost v ocenjevanju recenzentov s pripravo dovolj natančnih navodil za njihovo delo. Sprotno je treba preverjati skladnost opisnih in numeričnih ocen, vzpostaviti nadzorni sistem, ki bo izločal slabe recenzente. Mnogi menijo, da je ustreznost ocenjevanja relevance za družbenoekonomski razvoj s strani tujih recenzentov vprašljiva. Recenzenti praviloma ne poznajo razmer v Sloveniji in ne poznajo stanja v gospodarstvu. Uvedba usklajevalnega poročila recenzentov (t.i. consensus report) ima široko podporo in bi ga bilo treba čim prej uvesti v evalvacijski postopek.

Kvantitativno merjenje raziskovalnih rezultatov

Kvantitativnega merjenja raziskovalnih rezultatov z uporabo bibliometričnih in drugih kvantitativnih kazalnikov neposredno v samih ocenjevalnih postopkih na ARRS ne uporabljamo več, imajo pa seveda ti kazalniki zelo pomembno vlogo pri določanju vstopnih pogojev v posamezen razpis ali pa glede kvalificiranosti za sodelovanje v projektni ali programski skupini. Znano je, da na projektni razpis v preteklih letih prihajalo preko 1000 prijav. Ni pričakovati, da se lahko v danih razmerah kvalitetno izpelje kvalitativna evalvacija tolikšnega števila prijav. Zato je eno glavnih vprašanj, kako priti do obvladljivega števila projektov za kvalitativno ocenjevanje. Eden od

možnih načinov je z višanjem vstopnih pogojev, zato pa je zelo pomembno, da so kazalniki, ki jih uporabljamo za to, korektno sestavljeni in sprejemljivi za raziskovalno skupnost.

V zvezi s kazalnikom za merjenje znanstvene produkcije so mnenja, da je treba večjo težo dati originalnim slovenskim dosežkom (prva in vodilna avtorstva). Delitev točk na število avtorjev vodi k različnim deviacijam, kot je na primer pridobivanje večjega števila točk z objavami v revijah z nizkim faktorjem vpliva z avtorstvom enega ali morda dveh avtorjev. »Kaznovani« so raziskovalci, ki težijo h kakovostnejšim objavam. Kazalnik za merjenje znanstvene produkcije bi moral imeti večjo težo v primerjavi s kazalnikoma za merjenje odmevnosti (A2) in vpliva (A3). Te točke so še posebej pomembne za mlajše raziskovalce, ki še niso citirani in nimajo možnosti pridobivati sredstev izven ARRS. Nekateri menijo, da je za A2 zelo nizko nastavljen prag, tako da ima najvišjo oceno veliko raziskovalcev, kljub velikim razlikam v številu citatov. Osnova za izračun kazalnika A2 naj bodo poleg citatov iz WoS in Scopus tudi citati iz baze Google Scholar, pa ERIH za humanistiko. Upoštevati bi bilo treba tudi citate monografij in poglavij v monografijah. Glede kazalnika A3 nekateri menijo, da ne sodi v kategorijo ocenjevanja kvalitete raziskovalca in se ga pri izračunih za vstopni pogoj ne upošteva. Opozorjeno je na neenakovredno obravnavanje raziskovalcev na univerzah in inštitutih glede A3 - ponderiranje sredstev tistih, ki delajo na univerzah. Upoštevati je treba izključno sredstva, utemeljena s pogodbami za raziskovalno in razvojno delo. Družbenoekonomska relevantnost ni samo A3, vzpostaviti je treba še dodatne kazalnike za njeno merjenje.

Raziskovalni projekti

Večina raziskovalcev podpira dvofazni sistem prijavljanja in ocenjevanja projektov, večji delež projektov bi se moral uvrstiti v drugi krog (vsaj 30%), ker to zmanjša možnost izločitve odličnih projektov v prvem krogu. Bistveno bi morali finančno okrepiti projektne razpise, če je sredstev za temeljne in aplikativne projekte malo, se razpis izvede le vsaki dve leti. Morda pripraviti ločen razpis za podoktorske projekte oziroma mlade perspektivne doktorje, sprejeti ukrepe za zmanjšanje razdrobljenosti raziskav. Zagotoviti je treba sodelovanje najkvalitetnejših skupin za izvedbo projekta, ne pa vztrajati pri kriteriju sodelovanja različnih inštitucij, ker gre pogosto le za formalno sodelovanje. Manjši del projektnih sredstev nameniti stimulaciji prodornih novih idej. Umeščanje predlogov projektov v posamezna raziskovalna področja je po sedanjem sistemu vprašljivo, postopek naj se natančno preuči in ustrezno spremeni. Predlagano je, da se loči kazalnike in merila za ocenjevanje temeljnih in aplikativnih projektov, potreba po drugačnih oziroma drugače uteženih kazalnikih za vrednotenje aplikativnih projektov v primerjavi s temeljnimi projekti. Pri aplikativnih projektih je skladno z nekaterimi predlogi treba dati večjo težo kazalniku sredstva po pogodbah z gospodarstvom in oblikovati kriterije za meritev učinka na gospodarstvo oziroma družbo.

Raziskovalni programi - stabilno financiranje

Prevladujejo mnenja, da je treba povečati delež stabilnega financiranja znanstveno raziskovalnega dela. Skupinam, ki so uspešne pri pridobivanju projektov na ARRS in iz drugih virov, naj se financiranje iz naslova programskega financiranja poveča. Nekateri opozarjajo na pomanjkanje dinamike programskega financiranja, ki še vedno v veliki meri odseva zatečeno stanje izpred več kot desetletja. Prejet je bil tudi predlog, naj se sedanji sistem financiranja nadomestiti s stabilnim in trajnim institucionalnim in infrastrukturnim financiranjem, z obdobjem preverjanjem kakovosti posameznih raziskovalnih organizacij in raziskovalcev; namesto programskega financiranja uvesti osnovno stabilno financiranje na način sistemiziranih stalnih delovnih mest. Tak sistem se dopolni s projektnim financiranjem, ki naj spodbuja zlasti razvoj novih tem in področij ter raziskovalnih potencialov z vključevanjem novih raziskovalcev.

Kot osnovo za ocenjevanje naj se vpelje celovit vpogled v opus posameznika ali skupine (znanstvena odličnost, vpetost v gospodarstvo, okolje).

Mladi raziskovalci

Pojavljajo se predlogi, naj bi omejili število mest za mlade raziskovalce na mentorja. Mladi mentor bi moral biti že vodja raziskovalnega projekta in ne bi mogel biti mentor več kot dvema mladima raziskovalcema hkrati. Sporno naj bi bilo mentorstvo tistih raziskovalcev, ki so matično zaposleni v tujini. Skrbeti je treba za uravnoteženo financiranje mladih raziskovalcev znotraj skupin v raziskovalnih področjih v odvisnosti od njihove kvalitete.

Ekspertna telesa ARRS

Glede vloge stalnih strokovnih teles ARRS v celotnem evalvacijskem procesu, ki vključuje tudi pripravo prioriternih list za financiranje, so mnenja različna. Del raziskovalcev zagovarja aktiven pristop v sami evalvaciji, namreč predlog, da znanstvenoraziskovalni sveti ved določajo recenzente za ocenjevanje posameznih projektov in da so na primeren način vključeni v vsebinsko odločanje o predlogih za financiranje, ob hkratni maksimalni izločitvi konflikta interesov, povečanju odgovornosti in transparentnosti. Nekateri pa menijo, da so ta telesa, v katera je treba vključiti trenutno najbolj prodorne znanstvenike, izbrane po merilih strokovnosti, izkušenj ter vodstvenih sposobnosti, zelo pomembna za pripravo razpisov in drugih strateških usmeritev, v recenzije in končne odločitve pa ne bi smeli biti vključeni.

6.2 Prejeti predlogi sprememb postopkov ARRS v času delovanja Usmerjevalne skupine ARRS

Prejeti predlogi sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti v okviru Usmerjevalne skupine ARRS se na področju evalvacije, izbora, sofinanciranja in spremljanja izvajanja raziskovalnih projektov nanašajo predvsem na naslednje vsebinske sklope:

- ločene sisteme evalvacije projektov glede na tipe projektov (temeljni, aplikativni projekti) ob redefiniciji aplikativnih projektov;
- aktivnejše vključevanje stalnih strokovnih teles agencije in domačih recenzentov v evalvacijske postopke, ob ustreznem reševanju konflikta interesov;
- uskladitev ocen recenzentov v evalvacijskih postopkih;
- možnosti vsebinske pritožbe na oceno recenzentov in ne samo na postopek evalvacije;
- usmerjenost evalvacije in vstopnih pogojev v doseganje ustreznega razmerja med znanostjo, razvojem in aplikacijo, z uskladitvijo prioritet ARRS z aktualnimi programskimi dokumentni države (pametna specializacija);
- poenostavitev postopkov in ustalitev sistema evalvacije, z odpravo togosti in nefleksibilnosti sistema, ki ne upošteva specifik posameznih področij;
- revidiranje načina spremljanja vstopnega pogoja A3 (pogoj na podlagi doseganja prihodkov izven financiranja ARRS) z intenzivnejšim nadzorom vhodnih podatkov ter natančnejšo opredelitvijo posameznih kategorij A3;
- redefiniranje meril znanstvenih dosežkov v kategoriji znanstvenih publikacij (A1), citiranja (A2) in izjemnih znanstvenih dosežkov (A'', A').

V Prilogi 1 prikazujemo seznam vseh prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti.

V Prilogi 2 so obširneje prikazani prejeti predlogi sprememb postopkov ARRS za prednostno področje 1. – Evalvacijski postopki za izbor in sofinanciranje raziskovalnih projektov in prednostno področje 3. - Vstopni pogoji v okviru javnih razpis ARRS, kjer so predvidene spremembe v kratkem roku.

7 Prednostna področja

Usmerjevalna skupina je prednostno obravnavala tri sklope sprememb:

1. evalvacijski postopki za raziskovalne projekte,
2. evalvacijski postopki za raziskovalne programe – prehod na institucionalno evalvacijo ter
3. vstopni pogoji v okviru posameznih javnih razpisov in vloga bibliometrike pri tem.

Usmerjevalna skupina ARRS je svoje delo zasnovala na primerljivih referenčnih evalvacijskih modelih v okviru razpisov Obzorja 2020 in razpisov v okviru European Research Council (ERC).

7.1 Evalvacijski postopki za izbor in sofinanciranje raziskovalnih projektov

Agencija načrtuje uvedbo usklajenega poročila recenzentov v evalvacijskem postopku prijav. Navedeno pomeni, da bo eden izmed ocenjevalcev posameznega projekta, ki bo imel vlogo ocenjevalca-poročevalca, uredil in uskladil oceno z drugimi ocenjevalci. Ključno je, da bo prijavitelj projekta prejel v pregled usklajeno poročilo (oceno projekta), kar odpravlja razlike v ocenah, ki so bile v številnih primerih izražene na dosedanjih razpisih. Samo v primeru nestrinjanja z usklajenim poročilom lahko posamezni ocenjevalec v posebni rubriki poda ločeno mnenje, kar bo ocenjevalni panel obravnaval s posebno pozornostjo.

Zaradi dodatnega postopka usklajevanja ocen, ki zahteva tudi ustrezno informacijsko podporo, ter zaradi drugih razlogov, kot sta krajša izvedba postopka in odločitev o ne/izboru projekta v celoti na podlagi t.i. razširjene prijave, je predviden prehod iz dvofaznega na enofazni postopek razpisa.

Veljavni postopek ocenjevanja temeljnih in aplikativnih projektov ne predvideva različnega načina ocenjevanja temeljnih oziroma aplikativnih projektov. Zaradi predvidene ureditve navedenega področja po zgledu razpisov Obzorja 2020 oziroma razpisov v okviru European Research Council (ERC) bo vpeljan sistem, kjer elementi ocenjevanja ter posledično prijavnih obrazci in ocenjevalni listi za temeljne in aplikativne projekte ne bodo več enaki.

Nadaljnja dva ukrepa sta predvidena z namenom zagotovitve večje kompetentnosti recenzentov. Prijavitelj projekta bo imel predvidoma možnost predlagati recenzente svoje prijave raziskovalnega projekta, ki jih agencija lahko določi ob upoštevanju njihove strokovne primernosti za oceno večjega števila prijav. Znanstveni svet agencije pa bo seznanjen s seznamom recenzentov (»short lista«), ki bodo s strani občasnega strokovnega telesa določeni za ocenjevanje prijavljenih raziskovalnih projektov.

7.1.1. Usklajeno poročilo recenzentov

Na podlagi pripomb, prejetih v okviru Usmerjevalne skupine ARRS ter na podlagi primerjalnih analiz z evalvacijskimi sistemi v okviru Obzorja 2020³ ugotavljamo, da je aktualna ureditev ocenjevanja več ocenjevalcev različna glede na vrsto pozivov oziroma razpisov. Oblikovanje skupne ocene je za raziskovalne programe sedaj opredeljeno v sedmem odstavku 68. Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (v nadaljevanju: Pravilnik; elementi ocenjevanja raziskovalnih programov), za raziskovalne projekte v tretjem odstavku 86. člena Pravilnika (izbor na razpisu) ter petem in šestem odstavku 88. člena, za infrastrukturne programe pa v 69. členu Pravilnika. Pomembna pomanjkljivost je neusklajenost ocen posameznih ocenjevalcev, kar, kot izhaja iz pritožb, povzroča nezadovoljstvo pri uporabnikih ter aritmetično določanje končne ocene.

Uvedba usklajenega poročila zahteva naslednje spremembe postopka:

- eden izmed ocenjevalcev pridobi vlogo ocenjevalca - poročevalca,
- vsi (praviloma trije) ocenjevalci pripravijo svoje individualno poročilo,
- informacijski sistem (IS) združi individualna poročila, ocenjevalec - poročevalec ga uredi in uskladi z drugimi ocenjevalci,
- v primeru nestrinjanja z usklajenim poročilom lahko posamezni ocenjevalec v posebni rubriki poda ločeno mnenje; panel s posebno pozornostjo obravnava usklajena poročila z ločenimi mnenji,
- vsi ocenjevalci (elektronsko) podpišejo usklajeno poročilo,
- prijavitelj v pregled prejme usklajeno poročilo. Ko vsi ocenjevalci podpišejo usklajeno poročilo, posamezne ocene ocenjevalcev nimajo veljave in tudi fizično niso več dostopne.

ZSA je na svoji 6. seji, dne 30. 3. 2015 soglašal z uvedbo koncepta usklajenega poročila v evalvacijske postopke po zgledu Obzorje 2020. Proces evalvacij in priprava usklajenega evalvacijskega poročila mora biti podprta z IKT sistemom. Uvedba koncepta usklajenega poročila prične veljati z dnem spremembe pravilnika.⁴

³ Referenčni dokument: Experts roles and tasks – Horizon 2020 Online Manual,

(http://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/experts/expert-roles-and-tasks_en.htm)

⁴ Princip usklajenega poročila, ki je predviden pri evalvaciji raziskovalnih projektov, bo uveljavljen pri vseh dejavnostih ARRS, kjer sodeluje več recenzentov (na primer raziskovalni programi, infrastrukturni programi in podobno).

Predlagan ukrep I.1: Usklajeno poročilo recenzentov

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členi)	Pravilnik (splošno): 40., 172.b, 172.(k, l, m, n) Raziskovalni programi: 67., 68., Raziskovalni projekti: 83., 84., 86., 88., 89. Uveljavljeni raziskovalci iz tujine: 144., 145. Znanstveni sestanki: 151. Infrastrukturni programi: 69.
Ciljno stanje	Individualne recenzije vseh recenzentov recenzent-poročevalec združene v usklajeno poročilo , ki ga prejme prijavitelj in je posredovano panelu.
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

7.1.2. Enofazni postopek javnega razpisa za sofinanciranje raziskovalnih projektov

Trenutno veljavni dvofazni postopek izvedbe javnega razpisa za sofinanciranje raziskovalnih projektov je opredeljen v 82. - 88. členu Pravilnika. Prehod na enofazni postopek izbora raziskovalnih projektov je predlagan zaradi naslednjih izkustvenih slabosti dvofaznega postopka:

- Zaradi količine opravil v dvofaznem postopku z vidika prijavitelja in ARRS oziroma evalvacijskega postopka (dvakratno pisanje prijave, dvakratna oddaja na portalu, dvakratno ocenjevanje, dvakratni panel, dvakratno obveščanje in reševanje pritožb) je čas od objave razpisa do začetka financiranja najmanj eno leto.
- V primeru ohranitve dvofaznega postopka ter uvedbe usklajevanja ocen recenzentov (z namenom pridobiti eno usklajeno recenzijo v vsaki fazi za vsak projekt) bi se postopek evalvacije časovno podaljšal.
- Za raziskovalce je dolgotrajnost postopka izrazito neugodna, ker so več kot leto v negotovosti glede pridobitve in izvajanja projekta, kar jim otežuje organizacijo raziskovalnega dela in konkuriranje na drugih razpisih.

Uveljavitev enofaznega postopka ima dodatne prednosti:

- Prijavitelji ob razpisu predložijo prijavo z vsemi podatki o projektu. Sedanji dvofazni postopek predvideva kratko prijavo za prvo fazo in vsebinsko polno prijavo šele za drugo fazo razpisa. Z uvedbo enofaznega postopka s polno prijavo pričakujemo, da bodo prijavitelji vsebinsko natančneje premislili predmet raziskave, kar bo po pričakovanjih privedlo do manjšega in s tem bolj obvladljivega števila prijav (glede na število prijav v prvi sedanji fazi).

Pregled števila prijav na zadnjih petih javnih razpisih za sofinanciranje raziskovalnih projektov (I. faza razpisa)

Razpis	Število prijav
Javni razpis za sofinanciranje raziskovalnih projektov za leto 2010 - razpis v letu 2009	953
Javni razpis za sofinanciranje raziskovalnih projektov za leto 2011 - razpis v letu 2010	934
Javni razpis za sofinanciranje raziskovalnih projektov za leto 2012 - razpis v letu 2011	1067
Javni razpis za sofinanciranje raziskovalnih projektov za leto 2014 - razpis v letu 2013	1265
Javni razpis za sofinanciranje raziskovalnih projektov za leto 2015	862

- Za prijavitelje se zmanjša tveganje izločitve na podlagi kratke, prostorsko in posledično vsebinsko omejene prijave.
- Recenzenti v oceno takoj prejmejo polno prijavo, kar jim omogoča boljši vpogled v projekt in s tem objektivno evalvacijo. Ker vsak recenzent oceni nekaj projektov (predvidoma pet do osem), ki sodijo v vsebinsko sorodna področja, bo lažje zagotoviti specializirane oziroma primerno kvalificirane recenzente, kar olajšuje postopek usklajevanja ocen med recenzenti. Usklajevanje ocen recenzentov v enofaznem postopku po pričakovanjih podaljšuje postopek ocenjevanja za 20%, kar ne vpliva bistveno na podaljšanje postopka.
- Skrajšanje postopka v enofazni postopek prinese hitrejšo odločitev glede izbora projektov, s tem pa za raziskovalce lažje načrtovanje dela.

Za agencijo enofazni postopek prinaša manj administrativnega in usklajevalno-organizacijskega dela, ker ni več podvajanja nalog. Ob enofaznem postopku agencija potrebuje predvidoma več recenzentov, kar pomeni, da je potrebno iz obstoječega nabora recenzentov povabiti k sodelovanju več recenzentov kot v dvofaznem postopku.

ZSA je na svoji 6. seji, dne 30. 3. 2015 podprl koncept uvedbe enofaznega postopka pri javnem razpisu za sofinanciranje raziskovalnih projektov. Sprememba stopi v veljavo s spremembo pravilnika.

Predlagan ukrep I.2: Enofazni postopek javnega razpisa za raziskovalne projekte

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členi)	Raziskovalni projekti: 82. - 89.
Ciljno stanje	Izvedba enofaznega javnega razpisa za sofinanciranje raziskovalnih projektov.
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

7.1.3. Ločitev evalvacijskega postopka za temeljne in aplikativne projekte

Veljavni postopek ocenjevanja temeljnih in aplikativnih projektov ne predvideva različnega načina ocenjevanja, kar pomeni, da so na podlagi ocenjevalnih kriterijev pripravljene prijavitni obrazci in ocenjevalni listi za temeljne in aplikativne projekte v tem smislu enaki.

Projekte se ocenjuje po naslednjih kriterijih:

1. Raziskovalna uspešnost raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev;
2. Družbeno ekonomska oziroma kulturna relevantnost raziskovalnih rezultatov raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev;
3. Raziskovalna oziroma razvojna kakovost prijave;
4. Relevantnost in potencialni vpliv prijave;
5. Izvedljivost predloga.

Sedaj veljavna merila in kriterije, ki jih je približno osemdeset, podaja Pravilnik v 33. in 34. členu.

Zaradi predvidene ureditve navedenega področja po zgledu razpisov Obzorja 2020⁵ oziroma razpisov v okviru European Research Council (ERC) bo vpeljan sistem, kjer elementi ocenjevanja ter posledično prijavitni obrazci in ocenjevalni listi za temeljne in aplikativne projekte ne bodo več enaki.⁶

Vzpostavljeni bodo naslednji **kriteriji za ocenjevanje temeljnih projektov**:

1. Ocena raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev (reference, kreativnost in zavezanost);
2. Ocena znanstvenega projekta (prebojnost, ambicioznost, izvedljivost).

Vzpostavljeni bodo naslednji **kriteriji za ocenjevanje aplikativnih projektov**⁷:

1. Znanstvena/tehnološka/inovacijska odličnost (jasnost koncepta, preseganje obstoječih znanj, kakovost metodologije in načrta implementacije)⁸;

⁵ V enem izmed prejetih mnenj je izpostavljeno opozorilo glede uporabe sistema H2020 za aplikativne projekte v domačih razmerah, kjer razpisi za razliko od evropskih še niso tematski. Prav tako je podan predlog o sodelovanju domačih recenzentov, kjer kot eno izmed ključnih težav agencija vidi v povečani možnosti konflikta interesov.

⁶ Ločena obravnava temeljnih in aplikativnih raziskovalnih projektov bo zahtevala tudi ločeno opredelitev sredstev kljub temu, da bo razpis po pričakovanjih izveden skupaj. S tem bo odpravljen problem prerazporejanja izbranih raziskovalnih projektov med temeljnimi in aplikativnimi z namenom zagotavljanja predvidenega deleža med vedami in področji. Pričakovana posledica: potreben bo premislek ZSA z vidika vrste projektov o sedaj ustaljenem deležu ved in področij

⁷ Skladno z veljavnimi pravili o dodeljevanju državnih pomoči bo agencija preučila možnosti za uvedbo sofinanciranja aplikativnih projektov v ustreznem deležu glede na zmogljivosti slovenskih podjetij (npr. diverzifikacija po velikosti podjetja).

⁸ Prijavitelji svojo relevantno prikazujejo predvsem z referencami v obliki bibliografskih elementov in uspešno izvedenih projektov.

2. Kakovost in učinkovitost izvedbe in upravljanja;
3. Potencialni vpliv razvoja, diseminacije in uporabe.

Predlagan ukrep I.3: Ločitev evalvacijskega postopka za temeljne in aplikativne raziskovalne projekte

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Raziskovalni projekti: 89.
Ciljno stanje	Elementi ocenjevanja ter posledično prijavitni obrazci in ocenjevalni listi bodo različni za temeljne raziskovalne projekte (usklajeno s H2020/ERC-Consolidator Grant) in aplikativne raziskovalne projekte (usklajeno s H2020-Collaborative Projects).
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

7.1.4. Možnost podajanja predlogov recenzentov s strani prijaviteljev

Prijavitelj projekta bo imel možnost predlagati recenzente svoje prijave raziskovalnega projekta, ki jih agencija v okviru postopka dodelitve recenzentov lahko ob upoštevanju njihove strokovne primernosti določi za oceno večjega števila prijav. Na ta način bo zagotovljena večja kompetentnost recenzentov.

V primeru, ko bi v teku javnega razpisa ugotovili, da je vodja projekta ali član projektne skupine v konfliktu interesov s predlaganim recenzentom, bo prijava projekta zavrnjena.⁹

Predlagan ukrep I.4: Možnost podajanja predlogov recenzentov s strani prijaviteljev

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik (splošno): 40., 172.b, 172.(k, l, m, n) Raziskovalni programi: 67., 68., Raziskovalni projekti: 83., 84., 86. Uveljavljeni raziskovalci iz tujine: 144., 145. Znanstveni sestanki: 151. Infrastrukturni programi: 69.
Ciljno stanje	Prijavitelj projekta bo imel možnost predlagati recenzente svoje prijave raziskovalnega projekta, ki jih agencija lahko določi ob upoštevanju njihove strokovne primernosti in ustreznosti glede konflikta interesov za oceno večjega števila prijav.
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

⁹ Možnost predlaganja recenzentov s strani prijaviteljev, ki je predviden pri evalvaciji raziskovalnih projektov, bo uveljavljen pri vseh dejavnostih ARRS, kjer sodeluje več recenzentov (na primer raziskovalni programi, infrastrukturni programi in podobno).

7.1.5. Seznanitev ZSA s seznamom izbranih recenzentov v postopku javnega razpisa in javnost seznama recenzentov

ZSA za posamezen razpis iz nabora recenzentov, ki ga enkrat letno dopolnijo s svojimi predlogi tudi ZSV, določi seznam recenzentov, na podlagi katerega občasno strokovno telo (OST) imenuje recenzente, ki ocenjujejo posamezno prijavo.

S predvideno dopolnitvijo postopka se bo ZSA seznanil z ožjim seznamom recenzentov, ki bodo določeni za ocenjevanje prijavljenih raziskovalnih projektov. Znanstveni svet bo imel možnost instruktorske komunikacije z OST pri recenzentih, glede katerih želi izpostaviti pomisleke.

Imena recenzentov bodo javno objavljena po končanem razpisu v skupinah po posameznih vedah. Agencija bo preučila izvedbo možnosti, da bi bili ob članih OST glavni recenzenti-panelisti za vsako vedo imenovani že ob razpisu.

Predlagan ukrep I.5: Seznanitev ZSA z izborom recenzentov v konkretnem razpisnem postopku

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – člani)	Pravilnik (splošno): 40., 172.b, 172.(k, l, m, n) Raziskovalni projekti: 83., 84., 86.
Ciljno stanje	Seznanitev ZSA z ožjim seznamom recenzentov po posameznih vedah, ki bodo določeni za ocenjevanje prijav na razpisih.
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije.

7.2 Evalvacijski postopki za izbor in sofinanciranje raziskovalnih programov – prehod na institucionalno evalvacijo

Besedilo II. prioritetnega področja je bilo po razpravi in na podlagi 1. sklepa skupne seje Usmerjevalne skupine ARRS (5. seja), UO in ZSA ARRS dne 22. 4. 2015 umaknjeno iz gradiva, izhodišča za dolgoročnejšo razpravo pa so podana v prilogi 4.

Na podlagi 2. sklepa iste skupne seje bo ustanovljena delovna skupina, ki bo nadaljevala delo glede sprememb evalvacije programov oziroma postopnega prehoda k institucionalni evalvaciji.

7.3 Vstopni pogoji v okviru javnih razpisov in vloga bibliometrike

V okviru vstopnih pogojev bo določanje kvantitativne ocene A3 urejeno tako, da se omogoči natančnejše zbiranje podatkov o viru sredstev ter omogoči prikaz kvantitativne ocene A3 po kategorijah sredstev, pridobljenih iz gospodarskih, evropskih projektov in drugih javnih sredstev, ter z upoštevanjem družbeno relevantnih dejavnosti na podlagi COBISS/Sicris točk.

Agencija načrtuje, da v prehodnem obdobju ohrani kazalnike odličnosti, odmevnosti in vpetosti (A1, A2 in A3), vendar bodo uporabljani diskretno in ne v obliki seštevka. V razpravah je bila večkrat izražena odvečnost normiranja znanstvene odličnosti in odmevnosti. Predlog je povezan s povsem novim pristopom k obravnavi znanstvenih področij v okviru posameznih ved, kar zahteva izdelavo simulacij v kratkoročnem obdobju in analizo vpliva na sedanje procese, ki tečejo na ARRS¹⁰.

7.3.1. Uveljavitev pravila 10/10 pri vrednotenju znanstvene odličnosti

Sedanji način upoštevanja bibliografskih podatkov (A1) povzroča nepotrebno kopičenje manj kakovostnih objav, ki zaradi seštevka lahko popačijo sliko glede pomembnosti objav posameznega raziskovalca¹¹.

¹⁰ V razpravi je bilo opozorjeno na pomanjkljivost pri sedanjem razvrščanju revij in normaliziranju citatov: podpodročja, v katere so po WoS ali Scopus razvrščene revije, so preozka, kar vnaša velike razlike v vrednotenju. Zato bi bilo potrebno za razvrščanje opredeliti dovolj široke skupine revij, na primer skupino za eno področje. S tem bi odpravili anomalije, kot so, da v sorodnih podpodročjih članek v reviji s faktorjem vpliva 3 šteje enako kot v reviji s faktorjem 15.

¹¹ Pri razpravi o prehodu iz preširokega nabora objav je bilo opozorjeno na splošno pomanjkljivost sedanjega sistema vrednotenja znanstvene odličnosti oz. na vprašanje glede odnosa predloga do sedanjega sistema vrednotenja. Pri področjih humanistike in družbenih ved so razpravljalci opozorili tudi na potrebo po premisleku o razmerju med vrednostjo monografij in člankov pri merjenju odličnosti ter na upoštevanje citiranosti monografij pri merjenju odmevnosti.

Ukrep III.1: Pravilo 10/10 pri vrednotenju znanstvene odličnosti

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik: 35. člen.
Ciljno stanje	Upoštevanje desetih najpomembnejših objav v zadnjih desetih letih pri vrednotenju znanstvene odličnosti.
Faze izvedbe	Ob spremembi pravilnika in posledično metodologije.

7.3.2. Predlog odprave seštevanja kazalnikov A1, A2 in A3

Metodologija v II. poglavju (**Kvantitativni vstopni pogoji za mentorje, vodje raziskovalnih projektov in programov**) določa seštevek vseh kazalnikov kot vstopni kriterij.

Zaradi pomislekov glede ustreznosti seštevanja veličin, ki niso primerljive, predlagamo, da v prehodnem obdobju ohranimo kazalnike odličnosti, odmevnosti in vpetosti, vendar bodo uporabljeni diskretno in ne v obliki seštevka.

S spremembo postanejo irelevantna določba Pravilnika o maksimalnem številu točk za posamezne kvantitativne ocene (13. odstavek 35. člena; določa A1=7, A2=10, A3=10 ter celoten 36. člen (mejne vrednosti)) oz. se lahko preoblikuje tako, da so vse tri kvantitativne ocene na merski lestvici od 1 do 10, vendar se ne seštevajo in vsako izmed njih evalvatorji opazujejo neodvisno, kar poudari njihov vsebinski kontekst.

Izvedba ukrepa bo zahtevala spremembo 35. in 36. člena Pravilnika in II. poglavja Metodologije.

Predlagan ukrep III.2: Odprava seštevanja kazalnikov A1, A2 in A3

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členu)	Pravilnik: 35., 36. Metodologija: 2. poglavje
Ciljno stanje	Uporaba kazalnikov A1, A2 in A3 diskretno in ne v obliki seštevka.
Faze izvedbe	Ob spremembi pravilnika in posledično metodologije.

7.3.3. Predlog konceptualne spremembe določanja kvantitativne ocene A3

Kvantitativna ocena A3 je določena v prvem odstavku 35. člena Pravilnika in je opredeljena s pojmom »sredstva drugih uporabnikov«.

Razprave in pripombe, zbrane v okviru Usmerjevalne skupine ARRS, v splošnem poudarjajo naslednje pomanjkljivosti kvantitativne ocene A3:

- zbiranje podatkov o kvantitativni oceni A3 poteka brez dokaznih listin zgolj na podlagi zneskov, pridobljenih od RO, kot določa 15. odstavek 35. člena Pravilnika,
- kvantitativna ocena A3 kljub normiranju glede na različni izvor sredstev (10. odstavek 35. člena) daje prednost sodelovanju z gospodarstvom, kar ni primerno za vse vede,
- kvantitativna ocena A3 ne upošteva sredstev, pridobljenih iz projektov evropske kohezijske politike ter premalo vrednoti patente in finančni učinek spin-off podjetij.

Skladno z veljavnim Pravilnikom nadzor nad pravilnostjo podatkov za oblikovanje kvantitativne ocene A3 ARRS izvaja v obliki revizij, kot je določeno v 46. členu pravilnika Zakona o raziskovalni in razvojni dejavnosti in 46. členu pravilnika.

Sprememba zbiranja in vrednotenja kvantitativne ocene A3 sledi:

1. načelu transparentnega in sledljivega zbiranja vstopnih podatkov, ki ga zagotavljajo dodatne informacije: identifikator listine (IDL) ter vir sredstev oziroma financer (VIR). Dodano bo polje, ki določa zahtevo po varovanju podatkov o intelektualni lastnini (VIL), ki se uporabi v primeru posebej izražene potrebe s strani RO; v takšnem primeru je javno razkrit samo IDL, VIR pa ne;
2. načelu strukturiranja s ciljem preglednosti in pripravljenosti kvantitativne ocene A3 za različne vede. Vpelje se prikaz A3 s štirimi razsežnostmi: A3 {A3G, A3E, A3J, A3D}.

A3G: sredstva, pridobljena iz sodelovanja z gospodarskimi družbami iz Slovenije, držav članic EU ali drugih držav.

A3M: sredstva, pridobljena iz evropskih ter mednarodnih projektov in (iz projektov evropske kohezijske politike).

A3J: sredstva, pridobljena iz javnih sredstev na ravni države ali lokalnih skupnosti z izjemo sredstev ARRS.

A3D: družbeno relevantne dejavnosti, opredeljene v obliki točk SICRIS-COBISS; dopolnitev [Bibliografskih meril strokovne in znanstvene uspešnosti](#) (Priloga 2 k pravilniku).

Viri za A3 se ob vsakoletnem izračunu normirajo glede na najvišjo doseženo vrednost posamezne razsežnosti med vsemi raziskovalci oziroma skupinami na merski lestvici od 0 do 10, zaokroženo na eno decimalo.

Primer zapisa A3: **A3 {G:8,2; E:10,0; J:0,0; D:2,5}**.

ZSA je na svoji 6. seji, dne 30. 3. 2015 podprl koncept spremembe določanja kvantitativne ocene A3 tako, da se omogoči natančnejše zbiranje podatkov o viru sredstev, ter omogoči prikaz kvantitativne ocene A3 po kategorijah sredstev, pridobljenih iz gospodarskih, evropskih projektov in drugih javnih sredstev, ter z upoštevanjem družbeno relevantnih dejavnosti na podlagi Sicris točk. Sprememba stopi v veljavo s spremembo pravilnika.

Predlagan ukrep III.3: Natančnejše zbiranje podatkov o sredstvih drugih uporabnikov, njihova segmentacija in upoštevanje družbeno ekonomske oziroma kulturne relevantnosti

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členi)	Pravilnik: 34 (Sredstva drugih uporabnikov – ocena A3), 35 (določa obdobje). Metodologija: "četrty element (ocena A3) pa meri uspešnost raziskovalca pri pridobivanju sredstev za projekte, ki niso sredstva ARRS" ¹²
Ciljno stanje	Kazalnik A3 preimenujemo v "Dejavnosti in interakcije". Kazalnik sestavljajo trije finančno ovrednoteni parametri in en parameter, vrednoten na podlagi točk COBISS: A3= {A3G, A3M, A3J, A3D} Za vsak finančno ovrednoten parameter se zbirajo podatki o listini (pogodba, naročilnica) in o partnerju.
Faze izvedbe ¹³	I. faza: podatki se zbirajo po parametrih (z listino in partnerjem), izračun poteka na obstoječ način; II. faza: popoln prehod na večparametrsko obravnavo A3 (predvideno paralelno obdobje v letu 2016).

8 Predvidena uveljavitev sprememb postopkov sofinanciranja, ocenjevanja in spremljanja raziskovalne dejavnosti

Za uveljavitev predlaganih sprememb na področju evalvacije, izbora, sofinanciranja in spremljanja izvajanja **raziskovalnih projektov** agencija načrtuje v letu 2015

¹² Pojem **vpetost** v Pravilniku nastopa v členih 34, 68 in 89, vendar ni nikjer definiran. Pojem najdemo v Metodologiji, kjer tudi ni opredeljen, posredno izraz prvič nastopa v imenu datoteke pri zbiranju podatkov za A3, ponovno nedefinirano tudi pri kazalcih za projekte in programe. Problem: nikjer ni enoznačno zapisana analogija med vpetostjo in A3, ki je s tem v veljavnih dokumentih zelo subjektivna kategorija.

¹³ Ločiti je potrebno evidentiranje podatkov A3 in njihovo uporabo (ta še ni na novo opredeljena).

spremembe in dopolnitve Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti in Metodologija ocenjevanja prijav za razpise.

Predlog temeljnih sprememb normativne ureditve evalvacijskih postopkov za raziskovalne projekte se nahaja v Prilogi 3.

Na področju evalvacijskih postopkov za izbor in sofinanciranje **raziskovalnih programov – prehod na institucionalno evalvacijo** so izhodišča za dolgoročnejšo razpravo podana v Prilogi 4.

9 Zaključek

Poročilo po kratkem uvodnem mandatu usmerjevalne skupine opravlja zahtevno nalogo identifikacije, odprtja in vsaj delnega zaprtja problemov, vezanih na dejavnost in delo ARRS. Veliko zadev glede delovanja agencije določata zakon in in ustanovitveni akt. Velika večina problemov je k sreči postopno rešljiva s spremembami pravilnikov. Zavedamo se paradoksa, da javnost kljub želji po spremembah želi čim bolj stabilno vsebino pravilnikov. Na to dejstvo lahko odgovorimo le s transparentno pripravo sprememb.

Za usmerjevalno skupino in predvsem za osebje ARRS je to poročilo dejansko vmesno poročilo. Sledile bodo mnoge izvedbene dejavnosti, pri katerih bo ponovno potrebno preveriti ustreznost in izvedljivost rešitev z vsebinskega in pravnega vidika. Zato predlagamo, da ohranimo delovanje Usmerjevalne skupine ARRS, ki bi se poslej sestajala četrletno in bi bila širše posvetovalno telo pred obravnavo ključnih sprememb v sistemu delovanja ARRS pred njihovo obravnavo na organih.

Želimo si, da je pričujoče poročilo tudi prispevek k uresničevanju resolucije o Raziskovalni in inovacijski strategiji Republike Slovenije. Z vidika organizacija in izvedbe financiranja raziskovalnega dela lahko ARRS naredi mnogo, vendar le, če so zagotovljeni tudi finančni in kadrovske pogoji za delo.

Priloga 1: Seznam prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

Priloga 2: Pregled prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti članov Usmerjevalne skupine ARRS ter ostalih deležnikov - raziskovalni projekti in vstopni pogoji

Priloga 3: Evalvacijski postopki za raziskovalne projekte – predlog temeljnih sprememb normativne ureditve

Priloga 4: Delovno gradivo: Postopno uvajanje institucionalnih evalvacij

Priloga 1 : Seznam prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

30.04.2015

Zap. št.	Dokument	Datum	Naslov dokumenta	Avtorji
1	Dopis ZSH	08.12.2014	Poziv za uvedbo osnovnega financiranja RD v RS	dr.Murovec in člani ZSH
2	Dopis SAZU Razred za zgodovinske in družbene vede	23.01.2014	Mnenje o predlogu Pravilnika o postopkih	dr. Peter Štih, tajnik razreda
3	Dopis SAZU Razred za naravoslovne vede	03.02.2014	Mnenje o evalvacijah ARRS	dr. Zorec, tajnik razreda
4	Dopis raziskovalcev s področja biokemije in molekularne biologije	21.02.2014	Rezultati razpisa o izboru mentorjev MR za 2014	24 podpisnikov
5	Skupni dopis IJS in KI	14.01.2014	Mnenje o predlogu Pravilnika o postopkih	predsednika ZS in direktorja
6	Dopis Rektorske konference RS	22.11.2013	Postopek ocenjevanja raziskovalnih projektov	dr. Rebolj, predsednik
7	NIB	27.11.2013	Mnenje o predlogu Pravilnika o postopkih	predsednica ZS in direktorica
8	KIS	03.12.2013	Mnenje k metodologiji ocenjevanja in financiranja RD	predsednik ZS in direktor
9	Inštitut za kovinske materiale in tehnologije	03.12.2013	Metalurgija kot samostojno raziskovalno področje	direktor
10	Področni ZS za tehniko	08.12.2014	Predlog za prenovo sistema evaluacije prijav na ARRS za področje tehniških ved	dr. Igor Emri in člani ZST
11	UL Biotehniška	23.01.2014	Pripombe BF na kvantitativne kazalce ARRS za ocenjevanje raziskovalcev	dr. Igor Potočnik, dekan
12	Geološki zavod Slovenije	29.11.2013	Mnenje o predlogu za nov postopek ocenjevanja, podoben tistemu, ki ga uporablja ERC	dr. Marko Komac, direktor
13	Elektronsko sporočilo direktorju ARRS	29.12.2014	Spremembe evalvacije znanstvenih projektov in programov	dr. Roman Jerala
14	Poročilo ARRS	21.08.2014	Poročilo o poteku ocenjevalnega panela za drugo fazo ocenjevanja prijav raziskovalnih projektov na Javni projektni razpis za leto 2014	dr. Miroslav Petrovec, član ZS medicina, opazovalec na
15	Področni ZS za naravoslovno matematične vede	11.12.2014	Predlog sprememb sistema ocenjevanja projektov in s tem povezanih pravilnikov s področja naravoslovno matematičnih ved	dr. Boris Turk in člani ZSN

16	Področni ZS za medicino	19.12.2014	Predlog za izboljšanje ocenjevanja	člani ZSM
17	Področni ZS za biotehniko	12.02.2014	Predlogi za izboljšanje postopka recenzije in ocenjevanje raziskovalnih projektov, programov	člani ZSB
18	Dopis ZSH	30.12.2014	Predlog za izboljšanje sistema sofinanciranja izdajanja znanstvenih monografij	dr. Andrej Pleterski, član ZSH
19	Dopis ZSH	30.12.2014	Pripombe in predlogi na razpise za znanstveni tisk	dr. Aleš Gabrič, član ZSH
20	Obrazec	17.01.2015		dr. Denis Donlagić
21	Priloge	18.01.2015	Gradiva na temo aplikativne raziskave	dr. Denis Donlagić
22	ppt	18.01.2015	Kratka analiza korelacije med velikostjo skupine in kazalniki	dr. Denis Donlagić
23	Dopis	20.01.2015	Družbeno-ekonomska relevantnost raziskovalnih rezultatov raziskovalca oziroma skupine	dr. Franjo Pernuš
24	Elektronsko sporočilo	20.01.2015	Razpis za sofinanciranje raziskovalnih projektov	dr. Hojka Kraigher
25	Obrazec	22.01.2015	Evalvacijski postopki za projekte	dr. Tamara Lah
26	Obrazec	23.01.2015	Problem univerzalnosti pristopa	dr. Stanko Strmčnik
27	Obrazec	23.01.2015	Sistemski in profesionalni pristop k spremembam	dr. Stanko Strmčnik
28	Obrazec	23.01.2015	Ocenjevanje (meritve) vpliva raziskav	dr. Stanko Strmčnik
29	Obrazec	23.01.2015	Kvantitativne ocene za recenzente	dr. Stanko Strmčnik
30	Obrazec	23.01.2015	Število temeljnih, aplikativnih in podoktorskih projektov	dr. Stanko Strmčnik
31	Obrazec	23.01.2015	Podrejenost raziskovalcev usmerjenih v aplikativne raziskave in prenos znanja	dr. Stanko Strmčnik
32	Obrazec	23.01.2015	Upoštevanje prioritet in razvojno-raziskovalne politike	dr. Stanko Strmčnik
33	Obrazec	23.01.2015	Kvantitativno ocenjevanje	dr. Stanko Strmčnik
34	Elektronsko sporočilo	24.01.2015	Citiranje	dr. Blaž Stres
35	Dopis	27.01.2015	Pripombe k načinu financiranja raziskovalne dejavnosti s strani ARRS	dr. Anton Ramšak
36	Dopis Slovenskega sociološkega društva	29.01.2015	Stališča do vrednotenja znanstvene uspešnosti (ARRS)	
37	Obrazec	29.01.2015	Evalvacijski postopek	dr. Martin Čopič
38	Obrazec	29.01.2015	Kazalci uspešnosti	dr. Martin Čopič
39	Obrazec	04.02.2015		Franci Klužer
40	Dopis	10.02.2015	Nekaj pripomb na delovanje ARRS	dr. Vasja Vehovar
41	Dopis	16.02.2015	Vrednotenje družbeno-ekonomskih učinkov raziskovalca	dr. Franjo Pernuš
42	Dopis	16.02.2015	Predlog za nadgradnjo sistema vrednotenja družbeno-ekonomske relevantnosti raziskovalnega dela	dr. Boštjan Likar
43	Dopis ZSI	23.02.2015	Predlogi ZSV za interdisciplinarne raziskave za spremembe načina sofinanciranja, ocenjevanja in spremljanja raziskovalnega dela pri ARRS	dr. Tatjana Avšič Županc
44	Elektronsko sporočilo	25.02.2015	Pereča problematika izbora projektov na področju Tehnike	dr. Mitjan Kalin

Priloga 2: Pregled prejetih predlogov sprememb postopkov ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti članov Usmerjevalne skupine ARRS ter ostalih deležnikov - raziskovalni projekti in vstopni pogoji

I. Evalvacijski postopki za raziskovalne projekte

I.I. Izhodišča za spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev	Predlog/pobuda
1.	<p>-Izvedba ločenih razpisov za temeljne, aplikativne in podoktorske projekte (po področjih povečanje sredstev za aplikativne projekte); možno izmenoma po letih.</p> <p>- ločen sistem ocenjevanja glede na tip projekta</p> <p>-definicija različnih ciljev za posamezne vede glede na pretežno naravo raziskovanja v posameznih vedah (npr. večji delež aplikativnih raziskav na tehniki)</p>	<p>Tipi projektov, ki so sofinancirani, so navedeni v javnem razpisu.</p>	<p>ARRS</p> <p>D. Donlagić (cilji po vedah, povečanje deleža aplikativnih projektov).</p> <p>ZSV NAMA (ločen razpis za podoktorske projekte in mlade doktorje).</p> <p>S. Strmčnik, IAS (ločen sistem ocenjevanja glede na tip projekta).</p> <p>ZSV Tehnika (povečati vlogo ZSV, ločeni kazalci TA projektov, ukiniti kategorijo mladih doktorjev in povečati podoktorske projekte).</p> <p>ZSV Biotehnika (razpis vsako drugo leta v primeru manjših sredstev).</p>
2.	<p>Uvedba možnosti predlaganja recenzentov s strani prijaviteljev z namenom zagotovitve kompetentnosti recenzentov glede na mnenje</p>	<p>172.k čl.</p> <p>(2) Nabor recenzentov agencija čim bolj pridobi iz mednarodno dostopnih zbirk izjemnih raziskovalcev (na</p>	<p>ARRS.</p>

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev	Predlog/pobuda						
	prijaviteljev.	<p>primer najbolj citirani avtorji v Web of Science, Scopus), na podlagi pogodb s tujimi izbranimi agencijami ali na podlagi meddržavnih dogovorov in predlogov raziskovalcev. Nabor recenzentov enkrat letno dopolnijo s svojimi predlogi tudi ZSV.</p> <p>(3) ZSA za posamezen razpis določi iz nabora recenzentov predlog recenzentov, na podlagi katerega občasno strokovno telo imenuje recenzente.</p>							
3.	Potrditev izbora recenzentov (»short liste«) s strani ZSA, s čimer ZSA ponovno preveri ustreznost izbora recenzentov.	<p>84. čl.</p> <p>(3) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih). Strokovno telo razdeli prijave za ocenjevanje v skupine po 5-20 prijav. Prijave v posameznih skupinah so si blizu glede na vsebino predloga projekta (področja oziroma več manjših področij skupaj).</p>	<p>ARRS.</p> <p>ZSV Tehnika (v luči predlaganega nadzora nad recenzenti).</p> <p>ZSV Biotehnika (dodaten pregled s strani ZSV).</p>						
4.	<p>Sprememba obrazca prijavnice vlog in posledično ocenjevanja: obrazec bo sestavljen iz treh vsebin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodja projekta - cilji projekta - tehnična izvedba projekta 	<p>89. člen</p> <p>(elementi ocenjevanja raziskovalnih projektov)</p> <p>(1) Recenzenti za ocenjevanje uporabijo kriterije, navedene v tabeli G.II.</p> <p>Tabela G.II.: Kriteriji za ocenjevanje projektov in največje število točk za posamezen kriterij.</p> <table border="1" data-bbox="855 1289 1348 1422"> <thead> <tr> <th data-bbox="855 1289 972 1422">Št. kriterija</th> <th data-bbox="972 1289 1256 1422">Kriterij</th> <th data-bbox="1256 1289 1348 1422">Največje št.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Št. kriterija	Kriterij	Največje št.				ARRS.
Št. kriterija	Kriterij	Največje št.							

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev			Predlog/pobuda																					
			<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="864 336 965 438">iz 33. člena</th> <th data-bbox="976 336 1256 438"></th> <th data-bbox="1267 336 1346 438">točk</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="864 443 965 564">1</td> <td data-bbox="976 443 1256 564">Raziskovalna uspešnost raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev</td> <td data-bbox="1267 443 1346 564">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="864 569 965 778">2</td> <td data-bbox="976 569 1256 778">Družbeno-ekonomska oziroma kulturna relevantnost raziskovalnih rezultatov raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev</td> <td data-bbox="1267 569 1346 778">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="864 783 965 879">3</td> <td data-bbox="976 783 1256 879">Raziskovalna oziroma razvojna kakovost prijave</td> <td data-bbox="1267 783 1346 879">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="864 884 965 979">4</td> <td data-bbox="976 884 1256 979">Relevantnost in potencialni vpliv prijave</td> <td data-bbox="1267 884 1346 979">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="864 984 965 1032">5</td> <td data-bbox="976 984 1256 1032">Izvedljivost predloga</td> <td data-bbox="1267 984 1346 1032">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="864 1037 965 1070"></td> <td data-bbox="976 1037 1256 1070">Skupaj</td> <td data-bbox="1267 1037 1346 1070">25</td> </tr> </tbody> </table>	iz 33. člena		točk	1	Raziskovalna uspešnost raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev	5	2	Družbeno-ekonomska oziroma kulturna relevantnost raziskovalnih rezultatov raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev	5	3	Raziskovalna oziroma razvojna kakovost prijave	5	4	Relevantnost in potencialni vpliv prijave	5	5	Izvedljivost predloga	5		Skupaj	25		
iz 33. člena		točk																								
1	Raziskovalna uspešnost raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev	5																								
2	Družbeno-ekonomska oziroma kulturna relevantnost raziskovalnih rezultatov raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev	5																								
3	Raziskovalna oziroma razvojna kakovost prijave	5																								
4	Relevantnost in potencialni vpliv prijave	5																								
5	Izvedljivost predloga	5																								
	Skupaj	25																								
5.	<p>Uskladitev ocen recenzentov pred posredovanjem v komentar vodjem projektov:¹</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogoj: zagotovljena računalniška podpora - vloga poročevalca prevzame en izmed (3) recenzentov 	<p>88. čl.</p> <p>2) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalni list, ki vsebuje številčne ocene po posameznih kriterijih. Recenzenti v oceni podajo tudi kratko opisno oceno oziroma komentar.</p> <p>(3) Strokovne službe agencije posredujejo ocene recenzentov članom panela in prijaviteljem. Prijavitelji lahko podajo svoje</p>			<p>ARRS</p> <p>M. Čopič: recenzenti naj ocene usklajujejo.</p> <p>ZSV NAMA</p> <p>ZSV Tehnika (v luči predlaganega nadzora nad recenzenti)</p>																					

¹ Referenčni dokument: Experts roles na tasks – Horizon 2020 Onlilne Manual

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev	Predlog/pobuda
		mnenje na ocene recenzentov.	ZSV Biotehnika (preverjanje skladnosti pisnih in številčnih ocen, Consensus report) ZSV Družboslovje (Prizadevanje za zmanjšanje razlik med ocenami oziroma oblikovanje ene same, med ocenjevalci usklajene ocene)
6.	Redefinicija vloge panelov²	<p>88. čl.</p> <p>(4) Panel obravnava utemeljitve ocen (komentarje) recenzentov in mnenje (odziv) prijaviteljev na pisne ocene oziroma komentarje recenzentov. Pri obravnavi prijav dobijo člani panela na vpogled tudi ocene zaključnih poročil projektov, ki so jih vodje obravnavanih projektov zaključili v zadnjih treh letih kot pomoč pri obravnavi predlogov projektov.</p> <p>(5) Minimalna ocena oziroma povprečje ocen, ki jo mora dosegati raziskovalni projekt v drugi fazi, je predpisana v metodologiji. Recenzenti so ob prejemu prijave za drugo fazo obveščeni o minimalni oceni.</p> <p>(6) Rezultat panel razprave je razvrstitev projektov znotraj posameznih vrst projektov in področij. Ocena projekta je sestavljena kot povprečna ocena. Panel posebej obravnava predloge projektov, pri katerih se ocene recenzentov bistveno razlikujejo, in se odloči, ali povprečje ocen dejansko odraža vrednost predlaganega projekta. Če povprečje ne odraža vrednosti projekta, lahko panel izloči največ eno oceno in izračuna novo povprečje brez izločene ocene oziroma upošteva preostalo oceno. Panel mora obravnavati predloge projektov, pri katerih ena ocena odstopa najmanj za +/- 10% od povprečja ocen.</p>	ARRS M. Čopič: panel na osnovi recenzij rangira predloge. Predlagani minimum kvaliteten recenzentov na prijavo (2-3) že imeplementiran.

² Ibid.

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev	Predlog/pobuda
7.	Omogočiti možnost vsebinske pritožbe na oceno recenzentov in ne samo na postopek	<p>28. člen</p> <p>(ugovor)</p> <p>(1) Prijavitelj ima v 15 dneh od prejema obvestila pravico vložiti ugovor. V ugovoru mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih ga vlaga. Predmet ugovora ne morejo biti pogoji, kriteriji in merila za ocenjevanje prijav, niti ocena prijave, dana v postopku ocenjevanja s strani recenzentov. Predmet ugovora je lahko samo kršenje postopka izbora ali očitna napaka. Ocena je lahko posredno predmet ugovora samo v primeru, ko se prijavitelj v ugovoru sklicuje na konkretno kršitev postopka izbora.</p> <p>(2) Vloženi ugovor ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi prijavitelji.</p> <p>(3) Prijavitelj se ima pravico seznaniti s pisnimi ocenami svojega predloga. V skladu z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, lahko prijavitelj pridobi vse podatke iz ocenjevalnega postopka, razen tistih, ki predstavljajo izjeme v skladu s prvim odstavkom 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 117/06 – ZDavP 2). Podatki o recenzentih in podatki o drugih prijaviteljih, ki v skladu s 27. in 30. členom tega pravilnika niso objavljeni na spletni strani agencije, so osebni podatki, ki se obravnavajo v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.</p> <p>29. člen</p> <p>(odločitev o ugovoru)</p> <p>(1) Komisijo za ugovore s pisnim sklepom imenuje direktor. Število članov komisije za ugovore določi direktor. Komisijo</p>	ZSV NAMA (ARRS to vprašanje naslavlja s predlogom uskladitve ocen).

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev	Predlog/pobuda
		<p>za ugovore sestavljajo predsednik in najmanj dva člana. Predsednik in vsaj polovica članov morajo biti zaposleni v agenciji.</p> <p>(2) Komisija za ugovore pripravi predlog odločitve o ugovoru. Direktor predlog odločitve o ugovoru pošlje Upravnemu odboru v sprejem.</p> <p>(3) Upravni odbor o ugovoru odloči v 30 dneh od prejema ugovora. Upravni odbor mora svojo odločitev obrazložiti.</p> <p>(4) Zoper odločitev upravnega odbora ni pritožbe, možen pa je upravni spor.</p>	
8.	Povečan delež sredstev za interdisciplinarne raziskave glede na ostale vede.		ZSV Interdisciplinarne raziskave

I.II. Prejeti predlogi sprememb postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti in odprta vprašanja

Zap. št.	Predlog sprememb
1. D. Donlagić	<p>Redefinicija aplikativnih projektov glede na vsebino projekta, ne pa glede na izkazano sofinanciranje (D. Donlagić).</p> <p>Zmanjšanje deleža obveznega sofinanciranja (5-25%).</p>
2. M. Čopič	<p>- Panel naj upošteva tudi kazalce uspešnosti, ki so prilagojeni vedam.</p> <p>- Dvofazni postopek, pri čemer se slabše ocenjene prijave do treh let ne morejo prijaviti na naslednje razpise.</p>
3. F. Klužer	<p>Evalvacija in vstopni pogoji usmerjeni v doseganje ustreznega razmerja med znanostjo, razvojem in aplikacijo (končni cilj večja komercializacija rezultatov):</p> <ul style="list-style-type: none"> - merjenje rezultatov, (usmerjenost v uporabnost in končni izdelek, komercializacija, usmerjenost v gospodarske potrebe, itd), - mednarodna vključenost, - »spill-over« učinki (pri 100 % sofinanciranju), raznovrstnost virov.
4. T.Lah	<p>Vprašanje o možnosti ukinitve FTE in omejitve min. obsega raziskovalnih ur.</p> <p>Sprostitev maksimalnega števila projektov na vodjo (iz 2 na vsaj 3) – vsaj eden naj bo aplikativen.</p> <p>Določitev članov panela s strani ZSV.</p>
	<p>Recenzenti in panel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvedba le 2 (in ne najmanj 2) recenzentov - Uvedba dodatnega recenzenta v primeru razlike oceni ≥ 2 – za I. in II. fazo - Smiselnost omejevanja števila prijav glede končane projekte v okviru programa - Smiselnost ohranjanja »kvot sredstev« na vedah in področjih v primerjavi s kvaliteto - Uvedba različne minimalne ocene po vedah, tipih in velikosti projektov - Predlog za podaljšanje roka za oddajo prijave v II. fazi iz 3 na 6 tednov - Predlog za skrajšanje ugovornih postopkov <p>Predlog za razlikovanje minimalne ocene glede na tip in velikost projekta z namenom regulacije različnih deležev projektov.</p>
5. S. Strmčnik	<p>- Tehnika potrebuje svoj sistem evalvacije s specifično oblikovanimi kriteriji, ki vodijo k uporabnosti.</p>

Zap. št.	Predlog sprememb
IAS ZSV tehnika	
S. Strmčnik IAS ZSV Tehnika ZSV Biotehnika	- Problem prepogostih sprememb sistema zaradi sprotnega odpravljanja anomalij, kar povzroča preveliko nestabilnost in nepredvidljivost sistema financiranja znanosti. - Potreben je sistemski in profesionalen pristop k spremembam postopkov evalvacije , financiranja in spremljanja izvajanja raziskovalne dejavnosti: na kratek (nujne spremembe) in srednji rok (sistemske spremembe).
S. Strmčnik IAS ZSV Tehnika	- Ocenjevanje (meritve) vpliva raziskav (dodana vrednost, spin-offi, patenti...).
S. Strmčnik IAS	- Na ocene recenzentov ne smejo vplivati kvantitativne ocene (naj ne dobijo na vpogled numeričnih kazalnikov).
S. Strmčnik IAS ZSV Tehnika	- Kvote temeljnih, aplikativnih in podoktorskih projektov naj se uveljavljajo na vsakem področju posebej , kumulativno za 3 leta ali z drugimi besedami, višina sredstev namenjena posameznemu tipu projektov naj se določi po področjih.
S. Strmčnik IAS ZSV Tehnika	- Vključitev domačih recenzentov v postopke evalvacije zaradi boljšega poznavanja domačih razmer ob ustreznem reševanju konflikta interesov , npr. omejitev možnega deleža prejetih sredstev (Švica – 5%). - Problematika uporabe tujih recenzentov (motiviranost, splošnost in posledično možna nekompetentnost).
S. Strmčnik IAS	- Kvantitativno ocenjevanje: - Srednjeročno opustiti - Kratkoročno za tehniko: - za aplikativne ukiniti - za temeljne omejiti (A'', A', A1 in A2) kot vstopni prag
6. IAS	- Togost in nefleksibilnost sistema, ki ne upošteva specifik realnosti, sistem pritožb pa tega problema ne naslavlja.
IAS ZSV Tehnika	- Številčna in strokovna okrepitev občasnih strokovnih teles , ki se jim poveča avtonomija ob omilitvi določil glede konflikta interesov in racionaliziranju dela teles z združevanjem nalog.
IAS ZSV tehnika	- Povečati vlogo stalnih strokovnih teles pri kreiranju raziskovalne politike na posameznih znanstvenih področjih.
7. ZSV NAMA	- Ponovna vzpostavitev koordinatorskega sistema brez občasnega strokovnega telesa. - Opredelitev deleža sredstev pri posameznem razpisu tudi stimulaciji prodornih novih idej . - Pri ocenjevanju poročil je potrebno bolj natančno preveriti skladnost le-teh s predlogom projekta .
8. ARRS	- Pri evalvaciji se upošteva ocena poročil o izvajanju projekta.
9. ZSV tehnika	- Poenostavitev kriterijev znanstvene odličnosti oziroma celotnega postopka. - Uvajanje večjih usmerjenih projektov (zmanjšanje potrebnega obsega evalvacij). - Uvedba evalvacije projektov na licu mesta in sankcije za neustrezen projekte. - Povečati pomen postavk 2.7 (izkazane povezave z industrijo), 2.8 (patenti, licence, novi proizvodi, tehnologije, inovacije) in 2.9 (spin-off podjetja) pri kazalcu B2 Relevantnost . - Pri aplikativnih projektih oblikovati kriterije za meritve učinka na gospodarstvo oziroma družbo . - Izbor prioritetenih področij razpisa s strani ZSA.

Zap. št.	Predlog sprememb
10. ZSV Biotehnika	- Usposabljanje in informiranje recenzentov; nabori EU recenzentov.
	- Zaradi nepoznavanja razmer v RS s strani tuji recenzentov dodela sistem ocenjevanja relevance pri oceni B.
	- Kot sofinancerski delež naj se upošteva prispevek v delu in naravi (in-kind) .
	- Vprašanje dvojezičnosti prijave.
11. ZSV Humanistika	- Uvedba nacionalnih raziskovalnih jeder (najmanjši možni obseg raziskovalnih delovnih mest definirajo ZSV) in omejitev projektnega financiranja na obseg, ki mladim omogoča prehod med jedra.
12. ZSV Družboslovje	- Izbor raziskovalno odličnih recenzentov . - Določitev recenzenta glede na specifičnost vsebine prijave . - Zastopanost vseh področij na panelu. - Jasni, bolj pregledni in poenostavljeni kriteriji za ocenjevanje . - Vključevanje ocen izvedenih projektov v ocenjevanje prijav . - Priprava pregleda financiranih vsebin za področje; navedba novosti, ki jih prinaša prijava projekta; preusmeritev pomembnih dolgotrajnejših raziskovanj iz projektnega v programsko financiranje. - Ukinitev poročanja po prvih šestih mesecih projekta. - Hitrejša reakcija na poročilo, ko je vplivanje na izvajanje raziskave še mogoče.

III. Vstopni pogoji

III.I. Izhodišča za spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev	Prejet predlog
1.	Vstopni pogoji A3: revidirati način spremljanja z intenzivnejšim nadzorom.	<p>35. člen</p> <p>9) Kvantitativna ocena A3 se določi glede na sredstva drugih uporabnikov za 5 letno obdobje. Zadnje upoštevano leto je leto pred objavo razpisa.</p> <p>(10) Sredstva se normirajo glede na izvor:</p> <p>Faktor 1,5: projekti za gospodarstvo – GOSP;</p> <p>Faktor 1: evropski projekti – EU, drugi mednarodni projekti – MED;</p> <p>Faktor 0,5: projekti za ministrstva oziroma druge organe v sestavi Vlade RS – MIN in drugo – DRUGO). Sredstva za centre odličnosti in kompetenčne centre se ne štejejo.</p> <p>(11) Pri raziskovalcih, ki so manj kot 80% polno zaposleni za raziskovalno delo, se pri oceni A3 upošteva dodaten normalizacijski faktor: skupna sredstva se množijo s faktorjem 1,5, ki upošteva pedagoško delo.</p> <p>(12) Vodja programske skupine lahko na predlog vodje projekta za sredstva, ki se upoštevajo pri oceni A3, opredeli delež (%) sodelujočih članov programske skupine za posamezen projekt, ki izraža njihovo vlogo pri pridobitvi teh sredstev. Delež članov projektne skupine za posamezen projekt se določi samo enkrat za ves</p>	<p>ARRS</p> <p>D. Donlagić:</p> <p>Ukrep 3: Revidirati način evidentiranja A3, poiskati anomalije in jih preprečiti. A3 naj bo vsebinsko opredeljen in ovrednoten. Poročilo o izvoru in namenu sredstev A3 se priključi k rednim poročilom o delovanju programskih skupin, ki jih revidirajo in potrdijo sveti ved.</p>

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev	Prejet predlog
		<p>čas trajanja projekta.</p> <p>(13) Maksimalno število točk za posamezno kvantitativno oceno je razvidno iz Tabele C.</p> <p>Tabela C: Število točk za posamezno kvantitativno oceno.</p> <p>Vrsta kvantitativne ocene</p> <p>Vir Maksimalno število točk</p> <p>A1 – Objave Sicris (COBISS) 7</p> <p>A2 – Citiranost Sicris (Web of Science) 10</p> <p>A3 – Sredstva drugih uporabnikov agencija 10</p> <p>(14) Kvantitativne ocene za posamezni element ocenjevanja in za posamezno znanstveno vedo pridobi in izračuna agencija. Agencija bo za izračun kvantitativnih ocen uporabila podatke, ki bodo vpisani v bazi Sicris (COBISS) na dan zaključka javnega razpisa.</p> <p>(15) Podatke za izračun ocene A3 bo agencija pridobila neposredno od RO za vse tiste raziskovalce, ki so bili člani programskih skupin. RO podatke vpišejo v obrazec in s podpisom odgovornih oseb jamčijo za točnost podatkov. Za tiste raziskovalce, ki niso člani nobene programske skupine, pridobi agencija podatke od RO ob razpisu. V zvezi s podatki, ki jih RO vpisuje v obrazec RO, ta upošteva tudi navodila, ki so akt poslovanja.</p> <p>(16) Če v razpisu ni drugače določeno, bo agencija raziskovalce ocenjevala v znanstveni vedi in na področju, ki ju prijavitelj navede v prijavi.</p> <p>36. člen</p> <p>(mejna vrednost A1, A2, A3)</p>	

Zap. št.	Predlog vsebinskih sprememb	Veljavna normativna ureditev	Prejet predlog
		<p>(1) Ocena za kazalce A1, A2 in A3 se pod mejno vrednostjo določi linearno med 0 in 7 oziroma 10. Mejne vrednosti so določene v metodologiji.</p> <p>(2) Raziskovalci, ki imajo vrednost A1 večjo od mejne vrednosti, dobijo oceno 7, raziskovalci, ki imajo vrednost A2, A3 večjo od mejne vrednosti, dobijo oceno 10.</p> <p>(3) Mejne vrednosti A1 mejna, A2 mejna in A3 mejna so določene tako, da so blizu najvišjih vrednosti slovenskih raziskovalcev.</p>	

III.II. Prejeti predlogi sprememb postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti in odprta vprašanja

Zap. št.	Predlog sprememb
1. Martin Čopič	<ul style="list-style-type: none"> • Pregled ustreznosti ravni normalizacije citatov (področja, podpodročja). • Zmanjšanje teže objav z majhnim ali brez faktorja vpliva. • Dela, ki jih objavljajo domače založbe, ne morejo šteti v kategorijo A". • Različno ponderiranje vrednotenja mednarodnih patentov in A3 glede na T/A raziskave in vede, pri A3 upoštevanje pedagoškega dela, izločitev upoštevanja ne-raziskovalne dejavnosti in upoštevanje odsotnosti zaradi dela v tujini. • Ločeno upoštevanje kazalcev A1 in A2. • Redefiniranje meril znanstvenih dosežkov v kategoriji A" in A', npr. domačih založbah.
2. Tamara Lah	<ul style="list-style-type: none"> • Uvedba manj podrobno razdelanih vstopnih pogojev (namesto A1/2, A' in A" zadostujejo A") zadostuje A". • Vprašanje smiselnosti normiranja citatov (članki lahko sodi v več področij in izbira torej ni enoznačna) in pomen le čistih citatov.

Zap. št.	Predlog sprememb
	<ul style="list-style-type: none"> faktor 1,5 tudi za direktorje raziskovalnih institutov
	<ul style="list-style-type: none"> Sprememba faktorjev A3 (Faktor 1.5 : evropski projekti – EU, drugi mednarodni projekti – MED; in vklučitev sredstev za centre odličnosti in kompetenčne centre - faktor 0.5) in dodatna normalizacija tudi za A3 –
	<ul style="list-style-type: none"> Pri razporedu revij za A'' upoštevati prvih 10 % namesto prvi dve reviji. Kvantitativna ocena A1/2 naj se črta iz metodologije.
	<ul style="list-style-type: none"> Pomen ohranitve A3 z večjim pomenom za aplikativne projekte.
3. IAS	<ul style="list-style-type: none"> Prenizka teža vrednotenja aplikativnih učinkov raziskav (projektna dokumentacija za nov stroj ali proizvodno linijo, razvit računalniški program) glede na članke (A1). Ugotovitev o manjši citiranosti na tehniki zaradi intenzivnejšega dela na industriji.
IAS ZSV TEHNIKA	<ul style="list-style-type: none"> Ugotovljene številne pomanjkljivosti pri upoštevanju podatkov za A3 vpetost (vprašljivost ustreznosti veljavnega vrednotenja mednarodnih sredstev za temeljne raziskave in sredstev za aplikativne raziskave, v okviru katerih pa npr. rutinskih meritev vs rizičnemu razvoju novih tehnologij, neupoštevanje kompetenčnih centrov). Nezadostna opredeljenost posameznih kategorij A3, ki omogoča različne presoje raziskovalcev. Problematika kvantitativnega ocenjevanja: <ul style="list-style-type: none"> po navedbah IAS predstavlja Slovenija najizrazitejši primer uporabe kvantitativnih kazalcev v svetovnem merilu (primer: Velika Britanija eksplicitno zavrača citiranost kot merilo kvalitete), arbitrnost uteži in faktorjev pri kvantitativnih ocenah (točkovanje posameznih ocen A, faktorji upoštevanja kategorij A3...).
4. ZSV NAMA	<ul style="list-style-type: none"> Ukinitev A3 in redefinicija vstopnih kriterijev za omejitev števila prijav
ZSV NAMA ZSV Tehnika	<ul style="list-style-type: none"> Ukinitev obveznega sodelovanja več organizacij pri prijavi raziskovalnih projektih.
5. ZSV Tehnika	<ul style="list-style-type: none"> Večji pomen vrhunskim aplikativnim rezultatom (A'''' –prodani in licencirani patenti; sodelovanje s tuji gospodarskimi partnerji).
ZSV Tehnika	<ul style="list-style-type: none"> Večja teža sodelovanju s tujimi institucijami soavtorstvo naj bo deljeno s št. avtorjev + tujih inštitucij). Vpeljati integrirane projekte s sodelovanjem različnih raziskovalnih skupin.
ZSV Tehnika ZSV Biotehnika	<ul style="list-style-type: none"> Preprečiti prehajanje med področji – prijava naj bo možna le na primarnem ali sekundarnem področju (upoštevanje referenc).
6. ZSV Biotehnika	<ul style="list-style-type: none"> Preprečiti zlorabe pri citiranju in delu za trg.
	<ul style="list-style-type: none"> Članke v revijah brez faktorja vpliva je treba vrednotiti enakovredno pri vseh vedah. Vrednotenje revij v družboslovju in humanistiki mora biti primerljivo z vrednotenjem revij v biotehniki, tehniki in naravoslovju.
	<ul style="list-style-type: none"> Pripombe na vrednotenje posameznih meril znanstvene uspešnosti: <ul style="list-style-type: none"> Patenti in sorte naj se ponderirajo z odkupno ceno. Objave v monografijah, ki jih izdajajo ugledne založbe, so podcenjene. Objave, ki so izšle v tematskih revijah in so bile ustrezno recenzirane, naj bodo obravnavane enakovredno z ostalimi objavami. V kazalnik A'' naj bo uvrščenih 5 % najboljše uvrščenih revij s posameznega področja. Razširi se nabor baz za črpanje podatkov o citiranosti. Problematika vrednotenja objav v slovenskih revijah brez IF. Razvoj in urejanje baz podatkov naj bo upoštevano v kazalniku za relevantno. Kazalnik A3 naj upošteva tudi strokovna dela v bazi COBISS. Ocena je lahko sestavljena iz dveh ali več delov, podobno kot kazalnika A1 in A2.

Zap. št.	Predlog sprememb
	<ul style="list-style-type: none"> • Vstopni pogoj za kandidature za vse razpise ARRS mora temeljiti na minimalni zahtevani vsoti ocen A1 in A2. Rangiranje sledi na skupni vsoti (A1, A2 in A3). • Lastna tržna dejavnost naj ne bo upoštevana v kazalniku A3, če ni vezana na raziskave, razvoj in inovacije. • Upoštevanje letnega prometa ali licenčnih spin off/spin out podjetij v kazalniku A3. • Upoštevanje sredstev drugih ministrstev; ARRS naj dodatno preuči in poda celovito rešitev za vsa javna sredstva pri oceni A3. • Število točk (A 31), pridobljenih iz mednarodnih virov, naj se obravnava enako kot sredstva iz gospodarstva (A 32).
<p>7. Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani; Pravna fakulteta Univerze v mariboru</p>	<p>• Sistem vrednotenja znanstvenih objav na področju prava je mestoma neustrezen, saj v nekaterih primerih nesorazmerno slabo vrednoti objave v slovenskih znanstvenih publikacijah v primerjavi z enakimi objavami v tujini. Točke A' in A'' so tako npr. za slovenske objave vnaprej izključene in so te zato kategorizirane zgolj kot A1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vprašanje relevantnosti baze Web of Science (WoS) za pravne članke neameriških avtorjev. • problematika citiranja pravnih avtorjev v pravnih vs družboslovnih revijah; • slabo vrednotenje znanstvenih monografij in komentarjev zakonov (znanstvena dela) ter pripravljalnih študij za sprejem zakonodaje (družbenoekonomski učinki). Točkovanje monografij bi zato morali prilagoditi njihovem obsegu in kakovosti; • ustrezneje vrednotiti objave v slovenskih znanstvenih publikacijah v primerjavi z enakimi objavami v tujini; • razširiti nabor relevantnih pravnih revij; • bodisi uvrstiti pravo v področje humanističnih ved, kjer je v večji meri upoštevana nacionalna specifika posamezne vede, bodisi ustrezno upošteva nacionalne specifike pravne vede v primeru, da ostane še naprej zajeta v okviru družboslovja (po vzoru humanistike), ali pa se pravo zaradi njegovih posebnosti obravnava ločeno; • razširiti obseg baz oziroma znanstvenih publikacij, v katerih se meri citiranost; • vzpostaviti sistem, ki bo omogočal tudi upoštevanje citativ v slovenskih pravnih revijah; • odpraviti omejitve, da morata biti tako citirano kot citirajoče delo vodena v isti bazi; • upoštevati tudi citiranje v znanstvenih monografijah in citate takšnih monografij; • upoštevati tudi citiranje v sodni praksi Višjih sodišč RS, Vrhovnega sodišča RS, Ustavnega sodišča RS, Sodišča EU in sklepnih predlogih generalnih pravobranilcev pri Sodišču EU (ki običajno predstavljajo poglobljeno znanstveno razpravo in podlagi za odločitev Sodišče EU), Evropskega sodišča za človekove pravice, Meddržavnega sodišča v Haagu in drugih mednarodnih sodišč (vse v preteklih 10 letih) ter citate v mednarodnih in domačih arbitražnih postopkih, ki nadomeščajo sodne postopke; • citate v sodni in arbitražni praksi upošteva tudi kot družbeno-ekonomsko relevantnost raziskovalnega dela raziskovalca oziroma raziskovalne skupine na področju prava; • pri vrednotenju upoštevati znanstveno zahtevnost dela, ne zgolj to, kje je delo objavljeno; tudi delo, objavljeno pri slovenski založbi, je lahko »izjemno pomembno«; pravo naj se pri tem izenači s humanistiko; • vzpostaviti sistem, ki bo omogočal tudi upoštevanje vpetosti raziskovalcev v projekte, ki potekajo izven matične raziskovalne organizacije; • vzpostaviti sistem, ki bo vrednotenje finančnega vidika primerneje uravnotežil z drugimi, vsebinsko in kvalitativno bistveno bolj pomembnimi parametri, ki se všttevajo v skupno oceno A; in • poveča naj se vloga svetov posameznih ved skupaj z nacionalnimi koordinatorji, ki lažje ocenjujejo kakovost kandidatov.
<p>8. Slovensko sociološko društvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Visoko vrednotenje preteklega dela in premajhen poudarek vrednotenju kvalitete projektov; • Nezadostno upoštevanje razlik med vedami; • Previsoko vrednotenje neznanstvenega dela (A3); <p>Neustrezna raba bibliometrike:</p>

Zap. št.	Predlog sprememb
	<ul style="list-style-type: none">• Objava v revijah s faktorjem vpliva in indeks citiranosti ni nujno odraz kvalitete objav;• Citati niso nujno znak odmevnosti; problematika (ne)upoštevanja citiranja med bazami;• Spreminjanje ocen v preteklosti že ovrednotenih del;• Zapletenost in netransparentnost sistema, ki temelji na matematičnih izračunih, ki so nepreverljivi.
9. ZSV Družboslovje	<ul style="list-style-type: none">• Ponovna razprava o raziskovalnih področjih.• Izenačenje vrednotenja znanstvenih monografij s humanistiko.• Razmislek o limitiranju ocene A3 z A1 in A2.

Priloga 3: Evalvacijski postopki za raziskovalne projekte – predlog temeljnih sprememb normativne ureditve

Zap. št.	Veljavna normativna ureditev ¹	Predlagana normativna ureditev ²
1.	Uskladitev ocen recenzentov pred posredovanjem v komentar vodjem projektov:³	
	<p><u>Prva faza ocenjevanja</u></p> <p>84. člen (izbor recenzentov in postopek ocenjevanja)</p> <p>(1) Pri imenovanju recenzentov se upošteva enakomerna zastopanost ter uravnoteženost recenzentov iz posameznih znanstvenih ved glede na specifične značilnosti raziskovanja znotraj znanstvenih ved.</p> <p>(2) V prvi fazi vsako prijavo, razen prijav iz 85. člena, ocenjujeta najmanj dva tuja recenzenta. Po pridobljenih ocenah recenzentov uradna oseba izračuna povprečno oceno, ki se uporabi pri končnem izračunu ocene.</p> <p>(3) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih). Strokovno telo razdeli prijave za ocenjevanje v skupine po 5-20 prijav. Prijave v posameznih skupinah so si blizu glede na vsebino predloga projekta (področja oziroma več manjših področij skupaj).</p> <p>(4) Strokovno telo mora pri imenovanju recenzentov za področje interdisciplinarnosti upoštevati, da recenzenta pokrivata glavni področji interdisciplinarnosti, povezani z vsebino predloga projekta, navedeni v prijavi za prvo fazo.</p> <p><u>Druga faza ocenjevanja</u></p> <p>88. člen (postopek druge faze izbora prijav)</p>	<p>84. člen</p> <p>(izbor recenzentov in postopek ocenjevanja)</p> <p>(1) Pri imenovanju recenzentov se upošteva enakomerna zastopanost ter uravnoteženost recenzentov iz posameznih znanstvenih ved glede na specifične značilnosti raziskovanja znotraj znanstvenih ved.</p> <p>(2) Prijavo ocenjujejo najmanj <i>trije tuji recenzenti</i>.</p> <p>(3) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih). Strokovno telo razdeli prijave za ocenjevanje v skupine po 5 do 20 prijav. Prijave v posameznih skupinah so si blizu glede na vsebino predloga projekta (področja oziroma več manjših področij skupaj).</p> <p>(4) Strokovno telo mora pri imenovanju recenzentov za področje interdisciplinarnosti upoštevati, da dva izmed treh recenzentov pokrivata primarno področje interdisciplinarnosti, povezano z vsebino predloga projekta, eden pa sekundarno področje.</p> <p>(5) <i>S seznamom recenzentov, ki ocenjujejo prijave, se seznanj ZSA.</i></p> <p>85. člen</p> <p>(Priprava in obravnava usklajenega poročila)</p> <p>(1) Recenzentu se posreduje v ocenjevanje prijava z <i>za delo recenzenta potrebno</i> razpisno dokumentacijo.</p> <p>Minimalna ocena, ki jo mora dosegati raziskovalni projekt,</p>

¹ Pravilnik o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (Ur. l. RS, št. 4/11, 72/11, 45/12, 96/13, 100/13 in 92/14; v nadaljevanju: pravilnik)

² Ibid.

³ Referenčni dokument: Experts roles na tasks – Horizon 2020 Onlilne Manual

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Usmerjevalna skupina za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

	<p>(1) Recenzentu se posreduje v ocenjevanje prijava za drugo fazo s celotno razpisno dokumentacijo.</p> <p>(2) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalni list, ki vsebuje številčne ocene po posameznih kriterijih. Recenzenti v oceni podajo tudi kratko opisno oceno oziroma komentar.</p> <p>(3) Strokovne službe agencije posredujejo ocene recenzentov članom panela in prijaviteljem. Prijavitelji lahko podajo svoje mnenje na ocene recenzentov.</p>	<p>je predpisana v metodologiji. Recenzenti so ob prejemu prijave obveščeni o minimalni oceni.</p> <p>(2) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih) – individualno poročilo.</p> <p>(3) Recenzent – poročevalec koordinira pripravo usklajenega poročila.</p> <ul style="list-style-type: none">- Informacijski sistem (v nadaljevanju IS) združi vsa tri individualna poročila in omogoči dostop do združenega delovnega poročila vsem trem recenzentom.- Recenzent - poročevalec slogovno in vsebinsko uredi združeno delovno poročilo, uskladi skupno oceno za vsak kriterij. <p>Če ocenjevalci dosežejo popolno soglasje, vsi trije podpišejo združeno delovno poročilo, ki s tem postane usklajeno poročilo.</p> <p>Če je mogoče doseči le delno soglasje ali soglasja ni mogoče doseči: recenzent - poročevalec zapiše poročilo in poda skupno oceno po kriterijih; recenzent z ločenim mnenjem tega pripiše in ga podrobno obrazloži. Vsi trije podpišejo združeno delovno poročilo, ki s tem postane usklajeno poročilo.</p> <p>Po (elektronskem) podpisu usklajenega poročila individualna poročila in združeno delovno poročilo v IS pridobijo status neobstoječih dokumentov in niso predmet nadaljnjih procesov, pritožb ali revizij.</p>
2.	Enofazni postopek	
	<p style="text-align: center;">82. člen (postopek izbire prijav)</p> <p>(1) Postopek izbire prijav poteka v dveh fazah. V prvi fazi prijavitelji oddajo kratko prijavo. ZSA lahko na podlagi kvantitativnih ocen raziskovalcev iz 35. člena, najboljše prijavitelje preko predizbora neposredno povabi k sodelovanju v drugi fazi izbora.</p> <p>(2) (črtan).</p> <p style="text-align: center;">83. člen (recenzenti in paneli)</p>	<p style="text-align: center;">82. člen (postopek izbire prijav)</p> <p>(1) Postopek izbire prijav poteka v <i>eni fazi</i>.</p> <p>(2) V razpisu se določi, katere vrste projektov se lahko prijavi na razpis. V prijavi prijavitelji navedejo, za katero vrsto projekta iz 75. člena kandidirajo.</p> <p style="text-align: center;">83. člen (recenzenti in paneli)</p>

Usmerjevalna skupina za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

<p>(1) Ocenjevanje vodi strokovno telo, pristojno za ocenjevanje projektov. Strokovno telo ima v celotni fazi ocenjevanja funkcijo poročevalca (rapporteurja), v okviru katere izvaja naslednje naloge:</p> <ul style="list-style-type: none">• pregled ocen recenzentov v smislu nedoslednosti ocen in utemeljitev, glede na določila metodologije;• poročanje panelu o ocenah recenzentov pri posameznih projektih. <p>(2) Prijave za projekte pregleda član ZSV, ki je zadolžen za področje prijave, in v primeru kandidature na neustrezno področje, predlaga prerazporeditev na drugo ustrezno področje. V obrazložitvi član ZSV upošteva predvsem OECD (SCI, SSCI) področja objav vodje projekta in vsebino prijave. Samo v primeru, če se član ZSV iz področja, na katerega je predlagana prerazporeditev, s predlogom strinja, agencija ta predlog posreduje občasnemu strokovnemu telesu v odločitev.</p> <p>(3) Vsako prijavo v prvi fazi, razen prijav iz 85. člena, in prijavo v drugi fazi ocenijo recenzenti.</p> <p>(4) Panel sestavljajo člani strokovnega telesa in tuji recenzenti, ki jih je najmanj toliko, kot članov strokovnega telesa. Člane panela iz vrst recenzentov na predlog strokovnega telesa imenuje direktor. Na panelu kot opazovalec sodeluje tudi predstavnik ustreznega ZSV, ki ga izmed sebe določijo člani tega sveta.</p> <p style="text-align: center;">84. člen</p> <p style="text-align: center;">(izbor recenzentov in postopek ocenjevanja)</p> <p>(1) Pri imenovanju recenzentov se upošteva enakomerna zastopanost ter uravnoteženost recenzentov iz posameznih znanstvenih ved glede na specifične značilnosti raziskovanja znotraj znanstvenih ved.</p> <p>(2) V prvi fazi vsako prijavo, razen prijav iz 85. člena, ocenjujeta najmanj dva tuja recenzenta. Po pridobljenih ocenah recenzentov uradna oseba izračuna povprečno oceno, ki se uporabi pri končnem izračunu ocene.</p> <p>(3) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih). Strokovno telo razdeli prijave za ocenjevanje v skupine po 5-20 prijav. Prijave v</p>	<p>(1) Ocenjevanje vodi strokovno telo, pristojno za ocenjevanje projektov. Strokovno telo ima v celotni fazi ocenjevanja funkcijo poročevalca (rapporteurja), v okviru katere izvaja naslednje naloge:</p> <ul style="list-style-type: none">• pregled ocen recenzentov v smislu nedoslednosti ocen in utemeljitev, glede na določila metodologije;• poročanje panelu o ocenah recenzentov pri posameznih projektih. <p>(2) Prijave za projekte pregleda član ZSV, ki je zadolžen za področje prijave, in v primeru kandidature na neustrezno področje, predlaga prerazporeditev na drugo ustrezno področje. V obrazložitvi član ZSV upošteva predvsem OECD (SCI, SSCI) področja objav vodje projekta in vsebino prijave. Samo v primeru, če se član ZSV iz področja, na katerega je predlagana prerazporeditev, s predlogom strinja, agencija ta predlog posreduje občasnemu strokovnemu telesu v odločitev.</p> <p>(3) Vsako prijavo ocenijo recenzenti.</p> <p>(4) Panel sestavljajo člani strokovnega telesa in tuji recenzenti, izbrani tako, da glede na svojo strokovno usposobljenost lahko presojuje prijave na raziskovalnih področjih.</p> <p>Člane panela iz vrst recenzentov na predlog strokovnega telesa imenuje direktor. Delovanje panela se uredi z navodilom, ki je akt poslovanja.</p> <p>Na panelu kot opazovalec sodeluje tudi predstavnik ustreznega ZSV, ki ga izmed sebe določijo člani tega sveta.</p> <p style="text-align: center;">84. člen</p> <p style="text-align: center;">(izbor recenzentov in postopek ocenjevanja)</p> <p>(1) Pri imenovanju recenzentov se upošteva enakomerna zastopanost ter uravnoteženost recenzentov iz posameznih znanstvenih ved glede na specifične značilnosti raziskovanja znotraj znanstvenih ved.</p> <p>(2) Prijavo ocenjujejo najmanj <i>trije tuji recenzenti</i>.</p> <p>(3) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih). Strokovno telo razdeli prijave za ocenjevanje v skupine po 5 do 20 prijav. Prijave v posameznih skupinah so si blizu glede na vsebino predloga projekta (področja oziroma več manjših področij skupaj).</p>
--	--

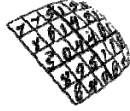
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Usmerjevalna skupina za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

<p>posameznih skupinah so si blizu glede na vsebino predloga projekta (področja oziroma več manjših področij skupaj).</p> <p>(4) Strokovno telo mora pri imenovanju recenzentov za področje interdisciplinarnosti upoštevati, da recenzenta pokrivata glavni področji interdisciplinarnosti, povezani z vsebino predloga projekta, navedeni v prijavi za prvo fazo.</p> <p style="text-align: center;">85. člen</p> <p>(1) Pred objavo javnega razpisa za sofinanciranje raziskovalnih projektov agencija pisno pozove vodje raziskovalnih programov k prijavi omejenega števila raziskovalnih projektov na javni razpis. Poziv je predložen vodjem raziskovalnih programov, katerih članom – vodjem projektov se v enem letu od končanega zadnjega razpisa za raziskovalne projekte konča financiranje enega ali več raziskovalnih projektov (temeljnih, aplikativnih in podoktorskih). V obdobje izvajanja ne šteje obdobje podaljšanja roka za izvedbo projekta brez dodatnega financiranja z namenom podaljšanja obdobja nastajanja upravičenih stroškov projektov.</p> <p>(2) Če na javnem razpisu člani raziskovalnega programa kot vodje prijavijo največ en projekt več, kot je število končanih raziskovalnih projektov, se njihove prijave neposredno uvrstijo v drugo fazo javnega razpisa. V odgovoru na poziv vodja raziskovalnega programa sporoči imena raziskovalcev – članov programske skupine, ki se bodo na javni razpis prijavili kot vodje raziskovalnih projektov. Vodja raziskovalnega programa in soizvajalke raziskovalnega programa se sporazumno odločijo o prijavitelju in vodjih raziskovalnih projektov.</p> <p>(3) Če člani raziskovalnega programa oddajo večje število prijav raziskovalnih projektov, kot je določeno v prejšnjem odstavku, se vse te prijave ocenijo najprej v prvi fazi, kot velja za vse druge prijave, ki izpolnjujejo pogoje razpisa.</p> <p style="text-align: center;">86. člen</p> <p style="text-align: center;">(izbor na razpisu)</p>	<p>(4) Strokovno telo mora pri imenovanju recenzentov za področje interdisciplinarnosti upoštevati, da dva izmed treh recenzentov pokrivata primarno področje interdisciplinarnosti, povezano z vsebino predloga projekta, eden pa sekundarno področje.</p> <p>(5) S seznamom recenzentov, ki ocenjujejo prijave, se seznanjajo ZSA.</p> <p style="text-align: center;">85. člen</p> <p style="text-align: center;">(Priprava in obravnava usklajenega poročila)</p> <p>(1) Recenzentu se posreduje v ocenjevanje prijava z za delo recenzenta potrebno razpisno dokumentacijo.</p> <p>Minimalna ocena, ki jo mora dosegati raziskovalni projekt, je predpisana v metodologiji. Recenzenti so ob prejemu prijave obveščeni o minimalni oceni.</p> <p>(2) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih) – individualno poročilo.</p> <p>(3) Recenzent – poročevalec koordinira pripravo usklajenega poročila.</p> <ul style="list-style-type: none">- Informacijski sistem (v nadaljevanju IS) združi vsa tri individualna poročila in omogoči dostop do združenega delovnega poročila vsem trem recenzentom.- Recenzent - poročevalec slogovno in vsebinsko uredi združeno delovno poročilo, uskladi skupno oceno za vsak kriterij. <p>Če ocenjevalci dosežejo popolno soglasje, vsi trije podpišejo združeno delovno poročilo, ki s tem postane usklajeno poročilo.</p> <p>Če je mogoče doseči le delno soglasje ali soglasja ni mogoče doseči: recenzent - poročevalec zapiše poročilo in poda skupno oceno po kriterijih; recenzent z ločenim mnenjem tega pripiše in ga podrobno obrazloži. Vsi trije podpišejo združeno delovno poročilo, ki s tem postane usklajeno poročilo.</p> <p>Po (elektronskem) podpisu usklajenega poročila individualna poročila in združeno delovno poročilo v IS pridobijo status neobstoječih dokumentov in niso predmet nadaljnjih procesov, pritožb ali revizij.</p>
--	--

<p>(1) V razpisu se določi, katere vrste projektov se lahko prijavi na razpis. V prijavi za prvo fazo prijavitelji navedejo, za katero vrsto projekta iz 75. člena kandidirajo.</p> <p>(2) Na podlagi ocen kratkih prijav (prijava za prvo fazo) panel ločeno za vsako vedo in za vsako področje in za interdisciplinarne raziskave z večinsko odločitvijo oblikuje predlog sklepa o uvrstitvi prijav raziskovalnih projektov v drugo fazo izbora, pri čemer upošteva kapaciteto področij (količino zaključenih projektov in število prijavljenih projektov). Delovanje panela se uredi z navodilom, ki je akt poslovanja.</p> <p>(3) Rezultat panelne razprave je razvrstitev predlogov projektov po vrstah projektov znotraj posameznih znanstvenih področij. Člani panela posebej obravnavajo predloge projektov, pri katerih se oceni recenzentov bistveno razlikujeta, in se odloči ali povprečje ocen realno odraža vrednost predlaganega projekta ali je ustrezna višja ali nižja ocena. Predloge projektov pri katerih se oceni recenzentov razlikujeta za +/- 10 % od povprečja ocen, panel mora obravnavati. Tako odločitev mora panel pisno utemeljiti.</p> <p>(4) Panel razvrsti predloge projektov v dve kategoriji:</p> <p>Kategorija A: V tej kategoriji so projekti razvrščeni znotraj področja po padajočih ocenah. Projekti A kategorije še niso izbrani za financiranje. V kategorijo A se uvrstijo tudi podoktorski projekti, pri katerih predlagatelj prijavlja projekte na drugi RO, kot so trenutno zaposleni.</p> <p>Kategorija B: Projekti, uvrščeni v kategorijo B so projekti, ki niso bili uvrščeni v kategorijo A. Projekti kategorije B se zavrnejo. V kategorijo B se uvrstijo vsi projekti, ki imajo posamezno ali skupno oceno nižjo, kot je predpisana minimalna ocena za prvo fazo. Minimalna ocena za prvo fazo je predpisana v metodologiji. Recenzenti so ob prejemu prijave obveščeni o minimalni oceni.</p> <p>(5) ZSA obravnava seznam prijav, ki ga predlaga panel, in ga lahko dopolni na podlagi v razpisu določenih kriterijev in meril ter pri tem upošteva priporočila panela. V metodologiji se opredeli delež različnih tipov projektov.</p> <p style="text-align: center;">87. člen</p> <p style="text-align: center;">(poziv za prijavo za drugo fazo izbora)</p> <p>(1) Prijavitelje, ki so uvrščeni v drugo fazo izbora</p>	<p style="text-align: center;">86. člen</p> <p style="text-align: center;">(izbor projektov na panelu)</p> <p>(1) Strokovne službe agencije posredujejo ocene recenzentov članom panela in prijaviteljem. Prijavitelji lahko podajo svoje mnenje na ocene recenzentov.</p> <p>(2) Panel obravnava usklajena poročila in mnenje (odziv) prijaviteljev na usklajeno poročilo. Pri obravnavi prijav dobijo člani panela na vpogled tudi ocene zaključnih poročil projektov, ki so jih vodje obravnavanih projektov zaključili v zadnjih treh letih kot pomoč pri obravnavi predlogov projektov.</p> <p>(3) Rezultat panelne razprave je razvrstitev projektov znotraj posameznih vrst projektov in področij. Panel s posebno pozornostjo obravnava usklajena poročila, ki imajo ločena mnenja, in določi oceno.</p> <p>(4) Glede na predvidena sredstva razpisa in glede na prioritete določene v razpisu panel predlaga prijave, ki naj se financirajo kot večji projekti (200.000 EUR) ali v manjšem obsegu (50.000 EUR).</p> <p>(5) Predlog razvrstitve prijav za (so)financiranje projektov se sprejme z večinsko odločitvijo in s pisno obrazložitvijo ocen.</p> <p>(6) Predlog prednostnega seznama prijav se pripravi za vsako znanstveno vedo in za projekte na področju interdisciplinarnih raziskav posebej po področjih znotraj vede, in sicer ločeno za večje in za male projekte ter za podoktorske projekte.</p> <p>(7) ZSA obravnava prednostni seznam prijav, pri čemer upošteva razvrstitev panela in razmerje med tipi projektov znotraj ved na podlagi v razpisu določenih kriterijev in meril. Pri večjih projektih ZSA določi minimalno oceno za izbor. Panel in ZSA pri končni odločitvi poleg uvrstitve projektov na prednostnem seznamu po področjih upoštevata razpoložljive zmogljivosti področij.</p> <p style="text-align: center;">87. člen</p> <p>Se črta</p> <p style="text-align: center;">88. člen</p> <p>Se črta</p>
--	---

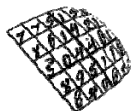
<p>projektov (kategorija A), agencija pozove, da v roku treh tednov oddajo dopolnjeno prijavo raziskovalnega projekta (v nadaljnjem besedilu: prijava za drugo fazo).</p> <p>(2) Prijavitelje, ki niso uvrščeni v drugo fazo izbora projektov (kategorija B), agencija pisno obvesti. Prijavitelj ima pravico do ugovora v skladu z 28. členom tega pravilnika, ko se konča postopek izbora po prvi in drugi fazi.</p> <p>(3) Prijave ocenjujeta najmanj dva tuja recenzenta. Vsak recenzent oceni nekaj projektov in napiše utemeljitve ocen po posameznih kriterijih ocenjevanja, z navedbo razlogov, ki so bili odločilni za prejete ocene. V postopku razvrščanja se upošteva povprečna ocena recenzentov.</p> <p>(4) Ocena recenzenta je sestavljena iz enakih elementov kot v prvi fazi, le da je vsebina projekta za drugo fazo dopolnjena oziroma razširjena.</p> <p style="text-align: center;">88. člen</p> <p style="text-align: center;">(postopek druge faze izbora prijav)</p> <p>(1) Recenzentu se posreduje v ocenjevanje prijava za drugo fazo s celotno razpisno dokumentacijo.</p> <p>(2) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalni list, ki vsebuje številčne ocene po posameznih kriterijih. Recenzenti v oceni podajo tudi kratko opisno oceno oziroma komentar.</p> <p>(3) Strokovne službe agencije posredujejo ocene recenzentov članom panela in prijaviteljem. Prijavitelji lahko podajo svoje mnenje na ocene recenzentov.</p> <p>(4) Panel obravnava utemeljitve ocen (komentarje) recenzentov in mnenje (odziv) prijaviteljev na pisne ocene oziroma komentarje recenzentov. Pri obravnavi prijav dobijo člani panela na vpogled tudi ocene zaključnih poročil projektov, ki so jih vodje obravnavanih projektov zaključili v zadnjih treh letih kot pomoč pri obravnavi predlogov projektov.</p> <p>(5) Minimalna ocena oziroma povprečje ocen, ki jo mora dosegati raziskovalni projekt v drugi fazi, je predpisana v metodologiji. Recenzenti so ob prejemu prijave za drugo fazo obveščeni o minimalni oceni.</p> <p>(6) Rezultat panel razprave je razvrstitev projektov znotraj posameznih vrst projektov in področij. Ocena projekta je sestavljena kot povprečna ocena. Panel posebej obravnava predloge projektov, pri katerih se ocene recenzentov bistveno razlikujejo, in se odloči, ali</p>	
--	--

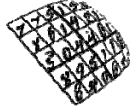
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Usmerjevalna skupina za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

	<p>povprečje ocen dejansko odraža vrednost predlaganega projekta. Če povprečje ne odraža vrednosti projekta, lahko panel izloči največ eno oceno in izračuna novo povprečje brez izločene ocene oziroma upošteva preostalo oceno. Panel mora obravnavati predloge projektov, pri katerih ena ocena odstopa najmanj za +/- 10% od povprečja ocen.</p> <p>(7) Glede na predvidena sredstva razpisa in glede na prioritete določene v razpisu panel predlaga prijave, ki naj se financirajo kot večji projekti (200.000 EUR) ali v manjšem obsegu (50.000 EUR).</p> <p>(8) Predlog razvrstitve prijav za (so)financiranje projektov se sprejme z večinsko odločitvijo in s pisno obrazložitvijo ocen.</p> <p>(9) Predlog prednostnega seznama prijav se pripravi za vsako znanstveno vedo in za projekte na področju interdisciplinarnih raziskav posebej po področjih znotraj vede, in sicer ločeno za večje in za male projekte ter za podoktorske projekte.</p> <p>(10) ZSA obravnava prednostni seznam prijav, pri čemer upošteva razvrstitev panela in razmerje med tipi projektov znotraj ved na podlagi v razpisu določenih kriterijev in meril. Pri večjih projektih ZSA določi minimalno oceno za izbor. Panel in ZSA pri končni odločitvi poleg uvrstitve projektov na prednostnem seznamu po področjih upoštevata razpoložljive zmogljivosti področij.</p>													
3.	Ločen evalvacijski postopek za temeljne in aplikativne projekte													
	<p>89. člen (elementi ocenjevanja raziskovalnih projektov)</p> <p>(1) Recenzenti za ocenjevanje uporabijo kriterije, navedene v tabeli G.II.</p> <p>Tabela G.II.: Kriteriji za ocenjevanje projektov in največje število točk za posamezen kriterij.</p> <table border="1" data-bbox="280 1648 722 2020"><thead><tr><th>Št. kriterija iz 33. člena</th><th>Kriterij</th><th>Največje št. točk</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>Raziskovalna uspešnost raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev</td><td>5</td></tr></tbody></table>	Št. kriterija iz 33. člena	Kriterij	Največje št. točk	1	Raziskovalna uspešnost raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev	5	<p>89. člen (elementi ocenjevanja raziskovalnih projektov)</p> <p>(1) Recenzenti za ocenjevanje uporabijo kriterije, navedene v tabeli G.II. (temeljni projekti) in v tabeli G.III (aplikativni projekti)</p> <p>Tabela G.II.: Kriteriji za ocenjevanje temeljnih projektov in največje število točk za posamezen kriterij.</p> <table border="1" data-bbox="951 1680 1422 2020"><thead><tr><th>Št. kriterija</th><th>Kriterij</th><th>Največje št. točk</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>Ocena raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev (reference, kreativnost in</td><td></td></tr></tbody></table>	Št. kriterija	Kriterij	Največje št. točk	1	Ocena raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev (reference, kreativnost in	
Št. kriterija iz 33. člena	Kriterij	Največje št. točk												
1	Raziskovalna uspešnost raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev	5												
Št. kriterija	Kriterij	Največje št. točk												
1	Ocena raziskovalca oziroma skupine raziskovalcev (reference, kreativnost in													

	<ul style="list-style-type: none">- opredelitev največjega števila točk posameznih kriterijev- opredelitev kazalcev in meril v okviru posameznih kriterijev- priprava novih prijavnih obrazcev- priprava novih ocenjevalnih obrazcev- ustrezno prilagoditi določila 33., 34. in 38. čl. Pravilnika
4.	Uvedba možnosti predlaganja recenzentov s strani prijaviteljev z namenom zagotovitve kompetentnosti recenzentov glede na mnenje prijaviteljev.
172.k čl. <p>(2) Nabor recenzentov agencija čim bolj pridobi iz mednarodno dostopnih zbirk izjemnih raziskovalcev (na primer najbolj citirani avtorji v Web of Science, Scopus), na podlagi pogodb s tujimi izbranimi agencijami ali na podlagi meddržavnih dogovorov in predlogov raziskovalcev. Nabor recenzentov enkrat letno dopolnijo s svojimi predlogi tudi ZSV.</p> <p>(3) ZSA za posamezen razpis določi iz nabora recenzentov predlog recenzentov, na podlagi katerega občasno strokovno telo imenuje recenzente.</p>	172.k čl. <p>(2) Nabor recenzentov agencija čim bolj pridobi iz mednarodno dostopnih zbirk izjemnih raziskovalcev (na primer najbolj citirani avtorji v Web of Science, Scopus), na podlagi pogodb s tujimi izbranimi agencijami ali na podlagi meddržavnih dogovorov in predlogov raziskovalcev. Nabor recenzentov enkrat letno dopolnijo s svojimi predlogi tudi ZSV.</p> <p><i>Prijavitelj projekta ima možnost predlaganja recenzentov, ki jih agencija lahko določi ob upoštevanju njihove strokovne primernosti za oceno večjega števila prijav. V primeru, da je za ocenjevanje prijav izbran recenzent, ki ga je predlagal prijavitelj projekta, in se v teku javnega razpisa ugotovi, da je vodja projekta ali član projektne skupine v fazi ocenjevanja projekta v konfliktu interesov s predlaganim recenzentom, se prijavo projekta zavrne.</i></p> <p>(3) ZSA za posamezen razpis določi iz nabora recenzentov predlog recenzentov, na podlagi katerega občasno strokovno telo imenuje recenzente.</p>
5.	Seznanitev ZSA z izborom recenzentov v konkretnem razpisnem postopku
84. čl. <p>(3) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih). Strokovno telo razdeli prijave za ocenjevanje v skupine po 5-20 prijav. Prijave v posameznih skupinah so si blizu glede na vsebino predloga projekta (področja oziroma več manjših področij skupaj).</p> <p>(4) Strokovno telo mora pri imenovanju recenzentov za področje interdisciplinarnosti upoštevati, da recenzenta pokrivata glavni področji interdisciplinarnosti, povezani z vsebino predloga projekta, navedeni v prijavi za prvo fazo.</p>	84. čl. <p>(3) Recenzenti ocenjujejo posamezne elemente ocenjevanja tako, da izpolnijo ocenjevalne liste, ki vsebujejo številčne ocene po posameznih elementih (kazalcih). Strokovno telo razdeli prijave za ocenjevanje v skupine po 5 do 20 prijav. Prijave v posameznih skupinah so si blizu glede na vsebino predloga projekta (področja oziroma več manjših področij skupaj).</p> <p>(4) Strokovno telo mora pri imenovanju recenzentov za področje interdisciplinarnosti upoštevati, da dva izmed treh recenzentov pokrivata primarno področje interdisciplinarnosti, povezano z vsebino predloga projekta, eden pa sekundarno področje.</p> <p>(5) S seznamom recenzentov, ki ocenjujejo prijave, se seznanijo ZSA.</p>

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

*Usmerjevalna skupina za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja,
spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti*

Priloga 4: Delovno gradivo: Postopno uvajanje institucionalnih evalvacij

Evalvacijski postopki za izbor in sofinanciranje raziskovalnih programov – prehod na institucionalno evalvacijo

Institucionalne evalvacije predstavljajo nadgradnjo sedanjega ocenjevanja raziskovalnih programov, ki je urejeno v poglavju I (členi 56 – 74) Pravilnika.

Pričujoče prioriteto področje je zastavljeno kot srednjeročna naloga, zato v poglavju nastopajo tudi hipotetične navedbe, katerih okoliščine so pojasnjene.

Namen

Namen uvajanja institucionalnih evalvacij je vzpostavitev sistema zagotavljanja kakovosti v raziskovalni dejavnosti in stabilnosti njenega financiranja. K temu nas zavezuje tudi RISS (podpoglavje 3.1, cilj 3). Pri tem želimo doseči naslednje cilje:

- omogočiti sodobnejšo celostno ureditev institucionalnega financiranja vključno z večjo stabilnostjo
- izboljšanje kakovosti raziskovalnega dela
- zagotavljanje informacij o kakovosti raziskovalnega dela za vodstva raziskovalnih organizacij (v nadaljevanju: RO) in za javnost
- povezati oceno iz zunanjih evalvacij z obsegom financiranja

Mednarodni okvir

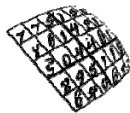
Primerjava po državah¹ kaže, da potekajo institucionalne evalvacije v vnaprej načrtovanih rokih. Pogosto to pomeni zunanjo evalvacijo vsakih 6 let in vmesno samoevalvacijo po 3 letih. Rezultati so javno objavljeni. Objava rezultatov evalvacij je eden od najpomembnejših elementov sistema, gl. na primer spletno stran nizozemske raziskovalne agencije (NWO) [4]².

¹ Performance-based Funding for Public Research in Tertiary Education Institutions Workshop Proceedings), OECD Publishing, 2010; http://www.oecd-ilibrary.org/education/performance-based-funding-for-public-research-in-tertiary-education-institutions_9789264094611-en.

Performance-based Funding for Public Research in Tertiary Education Institutions Web Annex: Additional Country Detail, OECD Publishing, 2010; <http://www.oecd.org/science/sci-tech/46756874.pdf>.

B. Mahieu, E. Arnold, R&D Evaluation Methodology and Funding Principles, First Interim Report: the R&D Evaluation Methodology - Final Version, Technopolis Group, 19. 1. 2015; http://metodika.reformy-msmt.cz/cs/cck?file=vloz_soubor&id=277&task=download

² <http://www.nwo.nl/en/about-nwo/what+does+nwo+do/institutes/quality+assessment>.

Evalvacije se na manjših inštitucijah opravijo za celotno inštitucijo, na večjih pa lahko le za del inštitucije. Izbira, kateri del inštitucije (kateri programi) bodo ocenjevani, je lahko v rokah inštitucije.

Glavnina dela v okviru evalvacije se izvede ob obisku na ocenjevani inštituciji. Ocenjevanje izvede glede na dejavnost inštitucije ustrezno sestavljeno telo.

Rezultati evalvacij večinoma vplivajo na obseg institucionalnega financiranja, čeprav so tudi izjeme, na primer Nizozemska. Pri določanju obsega financiranja se uporabi različne indikatorje, med njimi so lahko tudi ocene iz evalvacij. Sredstva iz institucionalnega financiranja (podatek na podlagi navedenih virov velja predvsem za univerze) se v večini držav vsako leto izračuna po formuli na podlagi vnaprej znanih parametrov (ocena iz evalvacij, bibliometrijski podatki, podatki o sredstvih iz različnih virov – raziskovalni projekti, EU projekti, pogodbe z gospodarstvom ipd.).

Način izvedbe institucionalnih evalvacij je praviloma standardiziran. Lep primer tega je nizozemski standardni evalvacijski protokol³.

Izhodišča izvedbe zunanjih evalvacij in sistema institucionalnega financiranja

V nadaljnjem besedilu se uporablja izraz "zunanja evalvacija" kot sinonim za institucionalno evalvacijo z namenom, da se poudari razlika med zunanjo evalvacijo in samoevalvacijo. Dejansko je tudi samoevalvacija institucionalnega tipa.

Sistem institucionalnih evalvacij in institucionalnega financiranja bi temeljil na naslednjih izhodiščih:

- 1. Vsaka RO z raziskovalnimi in infrastrukturnimi programi nad določenim pragom (obseg v FTE) bo vključena v sistem institucionalnih evalvacij. Evalvirana bo vsakih 6 let (gl. sliko 1).**

Pri uvedbi institucionalnih evalvacij bo potrebno določiti prag za vstop RO v sistem institucionalnih evalvacij (na primer minimalni obseg programov v FTE). Praga bi lahko bila dva – prvi glede obsega programskega financiranja na RO (na primer 1 FTE). Za vstop v sistem evalvacij pa za tiste, ki tega ne izpolnjujejo, morda še drugi – minimalni skupni obseg programov in projektov (na primer 2 FTE). Z drugim pragom bi vključili tiste RO, ki imajo razmeroma veliko projektov in bi bilo v bistvu v interesu agencije, da se jih vključi in razbremeni projektni razpis.

Seznam RO z raziskovalnimi programi, velikost raziskovalnih programov in vseh raziskovalnih projektov v FTE v letu 2014 je v prilogi 1. Izračunan je tudi delež raziskovalnih

³ <https://www.know.nl/nl/actueel/publicaties/standard-evaluation-protocol-2015-2021>.

Usmerjevalna skupina za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

programov v vsoti programov in projektov posamezne RO. Raziskovalne programe v obsegu najmanj 1 FTE ima 41 RO, še 5 RO pa ima vsoto programov in projektov več kot 2.

Od skupnega števila RO, ki bodo vključene v sistem institucionalnih evalvacij, bo odvisen obseg evalvacij in z njimi povezani stroški. Če bo prag na primer 1 FTE programskega financiranja, bo to v povprečju pomenilo zunanjo evalvacijo 7 RO na leto. Vsaka evalvacija na terenu bo pri manjših RO trajala predvidoma 2 do 3 dni, pri večjih pa predvidoma cel teden.

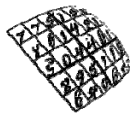
Zgoraj omenjeni drugi prag, tj. koliko FTE projektov in programov mora imeti RO za vstop bi lahko kasneje bil spodnja meja za vstop v sistem institucionalnih evalvacij. Če bi RO imela več projektov, kot znaša prag, bi jo vključili (povabili). RO bi se sama odločila, ali želi vstopiti ali pa raje ostane na projektih. Interes Agencije pri tem je, da se zmanjša število prijav na projektni razpis.

2. **ARRS bo objavil razpored evalvacij za 6 let vnaprej.**
3. **Zunanja evalvacija bo potekala na RO. Rezultat evalvacije bo objavljen na spletni strani ARRS in RO.**
4. **Ker bodo evalvacije izvedene po RO, se bo posamezen program lahko izvajal le na eni RO.**
5. **ARRS bo pripravil in javno objavil standard za izvedbo institucionalnih evalvacij.**
6. **RO bodo na vsaka 3 leta izvedle samoevalvacijo. Samoevalvacija bo del gradiva za zunanjo evalvacijo.**
7. **Zunanja evalvacija bo izvedena kot evalvacija delovanja celotne inštitucije, njenih raziskovalnih programov in infrastrukturnega programa. Evalvacije se na manjših inštitucijah opravijo za vse raziskovalne programe, na večjih pa sta dve možnosti:**
 - a. **izvede se evalvacijo vseh raziskovalnih programov**
 - b. **izvede se evalvacija na reprezentativnem vzorcu raziskovalnih programov**

Uveljavili bi osnovno načelo, da se na javnih raziskovalnih zavodih (v nadaljevanju: JRZ) opravi evalvacijo programskih skupin v obsegu vsaj na primer 40 FTE (če ima JRZ manj kot 40 FTE programskega financiranja se evalvacija opravi v celoti), na ostalih RO pa v obsegu vsaj na primer 20 FTE oziroma v celoti, če je RO manjša.

Glede na podatke o financiranju v letu 2014, bi bile v celoti evalvirane vse RO razen UL, UM, IJS, KI, ZRC SAZU in UKC-LJ.

Ker je eden od ciljev, da na obseg financiranja raziskovalnih programov vpliva tudi ocena iz evalvacije, je pri velikih RO, če bodo evalvirane na vzorcu izbranih raziskovalnih programov, pomembno, da je vzorec reprezentativen, saj bo pri izračunu obsega financiranja za raziskovalne programe, ki ne bodo evalvirani, mogoče uporabiti le povprečno oceno RO na vedi.

Pri izbiri programskih skupin, ki bodo vključene v evalvacijo, mora biti zagotovljena ustrezna pokritost vseh ved na RO. Pri pripravi predloga seznama v evalvacijo vključenih raziskovalnih programov je več možnosti:

- a. Predlog seznama pripravi RO, končni seznam pa, po možnosti na podlagi soglasja med RO in ARRS, določi direktor ARRS na predlog Znanstvenega sveta ARRS (v nadaljevanju: ZSA).
- b. Predlog seznama pripravi ZSA, sprejme ga direktor ARRS
- c. ARRS določi področja ali organizacijske enote (fakultete ipd.), ki bodo zajeta v evalvacijo, raziskovalne programe pa izbere strokovno telo.

Od izbranih področij oziroma organizacijskih enot je odvisna sestava občasnega strokovnega telesa oz. evalvacijske komisije.

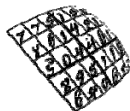
- 8. Evalvacijo izvaja občasno strokovno telo, ki ga sestavljajo tuji evalvatorji (5 – 6), pri čemer sodeluje predstavnik ARRS (brez pravice odločanja za pomoč pri izvedbi in pri pravilni rabi metodologije) in član ZSA oz. ZSV (brez pravice odločanja; njegova vloga po potrebi podati pojasnila glede delovanja raziskovalnih organizacij v Sloveniji. V primeru večjih RO se po vedah, na katerih RO deluje, oblikujejo podtelesa v podobni sestavi. V takem primeru sta predsednik in morda en član podtelesa obenem tudi člana strokovnega telesa. Infrastrukturni program oceni občasno strokovno telo.**

Priporočljivo bi bilo, da je član vsakega podtelesa (brez pravice odločanja) tudi član ZSV za tisto vedo, eden od članov ZSA pa bi na enak način bil član občasnega strokovnega telesa. Pri manjših RO, kjer bi delo opravilo le eno strokovno telo, bi bil član lahko eden izmed članov ZSV oz. je to stvar dogovora med ZSA in ZSV. Zaradi konflikta interesov nihče od prisotnih članov ZSV in ZSA ne bi smel biti zaposlen na ocenjevani RO.

- 9. Pri večjih RO, kjer bi evalvacija potekala po vedah, nastopi vprašanje ustreznega vzorca raziskovalnih programov. Če bi ocenjevali raziskovalne programe na enem ali dveh področjih znotraj vede, bi ocenjevanje lahko opravili člani strokovnega podtelesa sami, v tem primeru bi morali biti po trije za vsako ocenjevano področje. V nasprotnem primeru bi morali uporabiti recenzente (po 2 ali 3 na program), recenzente izberejo člani podtelesa.**

Izbira recenzentov razširi število ocenjevanih področij, vendar bi morala biti vsaj dva člana strokovnega (pod)telesa s posameznega področja, tako da pridemo le z dveh področij na tri. Vzorčenje je mogoče izvesti na več načinov:

- a. Znotraj vede se izbere nekaj področij, na njih pa vse ali del raziskovalnih programov
- b. Znotraj vede se izbere nekaj organizacijskih enot oz. fakultet, na katerih se oceni vse ali del programov

Uporaba recenzentov odpre vprašanje povezave med ocenami recenzentov in končno oceno strokovnega telesa. Trenutna ureditev (izbira ene ocene ali povprečja) v kontekstu institucionalnih evalvacij ni videti smiselna.

Pri ocenjevanju univerz in njihovih članic bi pri velikih fakultetah, ki delujejo na večjem številu področij, kot so na primer Filozofska fakulteta, Biotehniška fakulteta in Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani bila izbira vzorca še posebej pereča. Odprto vprašanje je, če je tovrstne fakultete smiselno ocenjevati v celoti, kar bi pomenilo uporabo zunanjih recenzentov zaradi velikosti postalo neobvladljivo.

10. Obseg financiranja bo odvisen od (1) rezultatov evalvacije in (2) odličnosti, odmevnosti in vpetosti, izmerjene s kvantitativnimi indikatorji. Razmerje med prvo in drugo kategorijo bo vnaprej določil znanstveni svet.

11. Obseg sredstev se določi na ravni raziskovalnega programa v FTE. Pri določanju obsega financiranja je več možnosti, odvisno od tega, ali želimo stabilen nivo skupnega programskega financiranja ali pa želimo ohraniti razmerja po področjih. Prav tako lahko izračun vpliva na vsa sredstva, lahko pa samo na npr. 20 %, 80 % pa raziskovalni programi dobijo ne glede na rezultate evalvacij in vrednost kvantitativnih indikatorjev. V praksi to pomeni, da nobenega raziskovalnega programa teoretično ni mogoče zmanjšati za več kot 20 %, v praksi pa bodo ta zmanjšanja (in povečanja) manjša. V tem primeru bi lahko bila odločitev o razporeditvi zadnjih 20 % sredstev med programi na RO v rokah vodstva RO⁴.

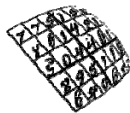
Če želimo stabilen oziroma nadzorovan skupni nivo programskega financiranja, bi še lahko vzdrževali razmerja med vedami (izračun se opravi ločeno po vedah), ne bi pa mogli več zagotavljati razmerij med področji (povečanje enega pomeni zmanjšanje drugega). Ta možnost bi bila odmik od sedanje prakse, ko ARRS zagotavlja, znotraj neizogibnih odstopanj, stabilna razmerja.

Če želimo stabilno razmerje med področji na nivoju vsote projektov in programov, je povečanje nekega programa možno na račun zmanjšanja projektov na istem področju (gre za pretvorbo dela projektov, ki jih programska skupina ima, v programsko financiranje) in obratno – zmanjšanje se izvede tako, da se del programskih sredstev pretvori v projektna sredstva. Grožnja pri tej možnosti je, da skupni nivo programskega financiranja ne bo več pod nadzorom, ampak bo posledica vhodnih podatkov in "formule".

Časovno gledano so pri izračunu naslednje možnosti:

- a. Obseg institucionalnega financiranja se za vse programe in s tem za vse RO skupaj opravi enkrat na 6 let (gl. sliko 1). V vmesnem obdobju se institucionalno financiranje praviloma ne spreminja.
- b. Obseg financiranja se za programe na vsaki RO določi, ko je zunanja evalvacija zaključena.

⁴ Odstotek je podan indikativno, o končni vrednosti bo odločil ZSA ob podpori simulacij.

Usmerjevalna skupina za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov sofinanciranja, ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti

- c. Obseg financiranja se za vse določa vsako leto posebej na podlagi indikatorjev iz točke 10.

Prednosti variante a:

- stabilnost skozi vseh šest let,
- vplivi vseh evalvacij so hkratni, zato ni nihanj po letih
- omogoča, da je nivo programskega financiranja lahko stabilen oz. nadzorovan – povečanje enim pomeni zmanjšanje drugim (se izključuje s spodnjo alinejo)
- omogoča, da se uporabi način, da so razmerja med vedami stabilna (potem prejšnja alineja ni možna)

Slabosti variante a:

- prvih šest let rezultatov evalvacij ni mogoče uporabiti

Prednosti variante b:

- rezultat evalvacije bi takoj vplival na višino financiranja
- financiranje bi bilo stabilno skozi celotno obdobje 6 let
- omogoča stabilno razmerje med področji

Slabosti variante b:

- višina skupnega institucionalnega financiranja vseh RO ne bi bila več stabilna in predvidljiva (odvisno od formule bi se lahko večala ali manjšala ali nihala)

Prednosti variante c:

- rezultati evalvacij takoj vplivajo na višino financiranja
- omogoča, da je skupno programsko financiranje stabilno oziroma nadzorovano (se izključuje s spodnjo alinejo)
- omogoča, da je razmerje med področji stabilno (se izključuje s prejšnjo alinejo)

Slabosti variante c:

- stabilnosti na nivoju programske skupine in RO ni več (rezultati evalvacij drugih RO vplivajo na višino sredstev)

Sredstva iz naslova institucionalnega financiranja (podatek je zanesljiv za univerze) se praviloma izračuna letno po formuli na podlagi vnaprej znanih parametrov (ocena iz evalvacij, bibliometrijski podatki, podatki o sredstvih iz različnih virov – raziskovalni projekti, EU projekti, pogodbe z gospodarstvom ipd.). Po naših podatkih to velja za Avstrijo (v izračunu ne uporablja rezultatov evalvacij), Veliko Britanijo in Finsko. Za slovenske razmere taka rešitev ne bi bila dobra (prevelika skušnjava, da se ta sredstva stalno znižuje). Boljša možnost bi bila, da se izračun naredi vsakih 6 let za vse, do naslednjega izračuna pa se zvrstijo vse evalvacije. V vmesnem času se izračun ponovi zgolj v primeru povečanja sredstev (dve možnosti: uporabi se stare podatke (linearno povečanje) ali pa se zbere nove podatke – znižanje v tem primeru ne sme biti). Način izračuna je lahko prilagojen značilnostim posamezne vede (povsod ne uporabimo istih parametrov ali pa je njihov vpliv (utež) različen). Možen pristop bi bil, da je v pravilniku določen celoten nabor kazalnikov, v

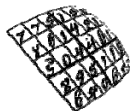
metodologiji pa se določi, kakšno utež (vključno z 0,0) ima posamezni kazalnik na posamezni vedi.

12. Ker je raziskovalna dejavnost dinamičen proces, bo prihajalo tudi do organizacijskih sprememb pri programskih skupinah (združevanje, razdruževanje ipd.). Obseg organizacijskih sprememb bi zaradi stabilnosti sistema bil omejen na npr. 10 % obsega financiranja raziskovalnih programov na RO, določenega ob zadnjem izvedenem izračunu obsega raziskovalnih programov. Predvidevamo naslednji možnosti možnosti:

- a. **Organizacijske spremembe programskih skupin se izvede ob vsaki zunanji evalvaciji (take skupine so obvezno evalvirane, tudi če gre za veliko RO, gl. točko 7).**
- b. **Organizacijske spremembe programskih skupin so možne v času med dvema zunanjima evalvacijama na predlog RO ob izpolnjevanju vnaprej določenih pogojev in ob soglasju ZSA. Take skupine so obvezno evalvirane pri prvi naslednji zunanji evalvaciji, tudi če gre za veliko RO, gl. točko 7.**

Podlaga za izvedbo organizacijskih sprememb programskih skupin so ugotovitve samoevalvacije. Če je potreba po spremembi programskih skupin ugotovljena v samoevalvaciji, ki je narejena za zunanjo evalvacijo, se spremenjeni programi evalvirajo v okviru zunanje evalvacije. Če je potreba ugotovljena ob vmesni evalvaciji, je sprememba možna na predlog RO ob izpolnjevanju določenih pogojev in ob soglasju ZSA. Take skupine so obvezno evalvirane pri naslednji zunanji evalvaciji, tudi če gre za veliko RO, gl. točko 7.

Poseben premislek zahteva možnost organizacijskih sprememb raziskovalnih programov (združevanje, razdruževanje itd.). Najbolj preprosta možnost je, da se to sme izvesti le ob institucionalni evalvaciji in da se tako spremenjene programe takrat obvezno evalvira. Ker bi bilo to mogoče le na vsakih 6 let, je to zelo togo. Nasprotna možnost bi bila, da je to mogoče storiti kadarkoli pod določenimi pogoji, to pa na koncu odobri ARRS. Ta možnost je zelo fleksibilna, vendar prinaša precejšnja tveganja (tak v bistvu nov program bi lahko bil brez evalvacije skoraj 6 let, kar je preveč). Vmesna možnost bi bila, da so spremembe možne le na podlagi ugotovitev ob samoevalvacijah. Če se to zgodi ob samoevalvaciji, ki je podlaga za zunanjo evalvacijo, se v okviru zunanje evalvacije te spremembe oceni. V primeru, da bi do tega prišlo ob vmesni samoevalvaciji, bi lahko ARRS to ob izpolnjevanju določenih pogojev to odobril, seveda pa se te spremembe obvezno vključi v naslednjo zunanjo evalvacijo. Ta varianta prinaša nekaj tveganj (minejo lahko skoraj tri leta do evalvacije, vendar ima morda tudi prednost – ob evalvaciji bi se že dalo videti ali deluje dobro oziroma ali je na pravi poti, čeprav prav veliko rezultatov še ne bo moglo biti. Ta varianta bi lahko pomenila težavo za raziskovalce, ki znajo dobro napisati, kaj vse bodo naredili, šibki pa so pri izvedbi. Ta tretja možnost bi pomenila, da so spremembe mogoče ob zunanji evalvaciji ali pa zadnja tri leta pred zunanjo evalvacijo. Prva tri leta po zunanji evalvaciji spremembe ne bi bile mogoče.

13. Prehod na nov sistem bo povzročil naslednje spremembe:

- čas do naslednje evalvacije se poenoti na 6 let
- raziskovalni program se lahko izvaja le na eni RO
- ne glede na čas do naslednje evalvacije raziskovalnega programa, jih bo potrebno združiti po RO (nekatero "podaljšati", nekatere pa skrajšati")
- v vmesnem obdobju bodo tisti raziskovalni programi, kjer sodeluje več RO delovali neodvisno (samostojno) na vsaki RO, ob prvi zunanji evalvaciji pa mora RO predložiti nov seznam programov.
- RO, ki ne dosegajo praga (gl. točko 1) bodo izločene iz programskega financiranja.

S pravilnikom o postopkih bi lahko ne glede na spremembe zakona morda naredili naslednje:

- Čas do naslednje evalvacije lahko poenotimo na 6 let. Ob tem se bo odprlo vprašanje, ali je prag za vstop enak kot sedaj za 3 letne programe (14 točk) ali pa bi prag dvignili (na primer na oceno za 4 letne programe (16,5 točk) ali nekje vmes). Dvignjen prag bi pomenil večjo fluktuacijo programov (izpadli bi sedanji 3 letni, če se ne bi izboljšali), kar lahko prinaša pomembna tveganja (izpad posameznih področij oz. podpodročij).
- Uvede se lahko nov način določanja obsega raziskovalnih programov, ki bi vključeval tudi oceno iz evalvacij
- Način določanja mentorskih mest po programskih skupinah se zaradi poenotenja obdobja financiranja spremeni tako, da obdobje financiranja ni več pomembno.

Prehod na nov sistem institucionalnega financiranja je odvisna od sprememb, vezanih na zakon, ki ureja raziskovalno dejavnost, in sprememb, ki jih je mogoče uvesti s spremembo pravilnika ARRS, ki ureja postopke. Idealna bi bila hkratna sprememba obeh aktov. Bolj realističen je videti postopen prehod – najprej se s spremembo pravilnika poenoti dolžina financiranja programov na 6 let in uredi postopek za določitev obsega raziskovalnih programov. V drugem koraku se na podlagi spremembe zakona izvede izračun obsega programov za naslednjih 6 let in začne cikel evalvacij po RO. Poleg tehnične izvedbe se pri tem se odpirajo še vprašanja o tem, kdo bi bil še upravičen do programskega financiranja (velikost RO), kako urediti vstop morebitnih novih RO ter kdaj in na kakšen način institucionalno financiranje RO preneha.

14. Vsebinski in finančni nadzor se izvaja s pomočjo letnih vsebinskih in finančnih poročil ter revizij. Vsebinska poročila ocenjujejo člani Znanstvenih svetov ved (v nadaljevanju: ZSV)

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

*Usmerjevalna skupina za pripravo izhodišč za poglobljene spremembe postopkov sofinanciranja,
ocenjevanja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti*

Ukrep II.3: Razdruževanje raziskovalnih programov, katerih deli se izvajajo na različnih RO

Stanje (veljavna ureditev v Pravilniku – členi)	Raziskovalni programi: 57., 62., 70.
Ciljno stanje	Vsak program se lahko izvaja samo na eni RO, kar je potrební pogoj za začetek institucionalnih evalvacij po RO
Faze izvedbe	Enotno ob prvi spremembi pravilnika in posledično metodologije